วิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากุยบุรี

CLI ENT'S BEHAVIOR AND ITS IMPACT ON SHORT TERM LOAN APPLICATIONS OF THE BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES, KUI BURI BRANCH

นายขจร มีแก้วสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2551

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์เกษตร	เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากุยบุรี

Client's Behavior and its impact on Short Term Loan applications of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Kui Buri Branch

นามผู้วิจัย นายขจร มีแก้วสุข

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์กัมปนาท เพ็ญสุภา, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(รองศาสตราจารย์ศานิต เก้าเอี้ยน, วท.ม.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(รองศาสตราจารย์เรืองไร โตกฤษณะ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 29 **เดือน** พ.ค. **พ.ศ.** 2551

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากุยบุรี

Client's Behavior and its impact on Short Term Loan applications of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Kui Buri Branch

โดย

นายขจร มีแก้วสุข

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
พ.ศ. 2551

ขจร มีแก้วสุข 2551: พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากุยบุรี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์กัมปนาท เพ็ญสุภา, Ph.D. 89 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการเงินกู้ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบไคสแควร์ (Chi – square test) รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมการใช้เงินกู้ การชำระหนี้ และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนด โดยแบบจำลองโลจิท (Logit Model) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งกลุ่มลูกค้าออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ 150 ราย และเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระ 150 ราย รวม 300 ราย

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรลูกค้าส่วนใหญ่เบิกเงินไม่เต็มวงเงินและเบิกเป็นงวดตามความจำเป็น โดยช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน เป็นช่วงที่มีความต้องการเงินกู้มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นช่วงที่เกษตรกรเริ่มปลูกสับปะรด เงินส่วนใหญ่ที่นำมาชำระคืนเงินกู้มาจากการจำหน่ายผลผลิต การศึกษาโดย Chi – square พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับวงเงินกู้ ขณะที่ผลของการวิเคราะห์โดย Logit Model ชี้ให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการบริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสในการชำระหนี้ครบตามกำหนด ส่วนตัวแปรการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์จะแปรผกผันกันกับโอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนด ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถเปลี่ยนแปลงโอกาสในการชำระหนี้ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และแบบจำลองสามารถจำแนกเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระได้ถูกต้องถึงร้อยละ 77.33

28 / 05 / 2551

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Kajon Megaewsuk 2008: Client's Behavior and its impact on Short Term Loan applications of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Kui Buri Branch. Master of Science (Agricultural Economics), Major Field: Agricultural Economics, Department of Agricultural and Resource Economics. Thesis Advisor: Mr. Kampanat Pensupar, Ph.D. 89 pages.

The objectives of the study were to analyse the relationships between personal and household characteristics and the decision of the loan application. Chi-square and Logit Model were used as the analytical tools. This analysis based on 300 farmers who were clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) in the Kui Buri District, Pachuab Khiri Khan Province. Consequently, farmers were divided into 2 groups. The first group consists of 150 farmers who can repay credit on time while the other consists of 150 farmers who can not.

The study results found that majority of the farmers withdraw money less than limitation of their loans. Most of them withdraw money during April to June. This is because it is a suitable time for pineapple plantation. The majority source of loan repayment came directly from the revenue of pineapple productions. The Chi-square Analysis revealed that only education level related to the amount of credit significantly. Whilst Logit Model showed that farm and household expenditure related directly to the opportunity of repayment credit on time. On the other hand, there was a reverse relationship between the objective of loan application and opportunity of repayment credit on time. These 3 variables were able to influence the opportunity of repayment credit on time at a significance of statistical level of 0.01, and the model was able to classify farmer who can repay credit on time and who can not as of 77.33%

Student's signature

Thesis Advisor's signature

28 / 05 / 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ อาจารย์ ดร. กัมปนาท เพ็ญสุภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ศานิต เก้าเอี้ยน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ณัฏฐกิษฐ นบนอบ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้บริหารโครงการเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กรุณาให้โอกาส ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้คำปรึกษา และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ขอขอบคุณครอบครัวมีแก้วสุข เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ศึกษาด้วยกัน รวมทั้งบุคลากรโครงการเศรษฐศาสตร์เกษตรทุกท่าน อันเป็นกำลังใจสำคัญ และให้ความช่วยเหลือในช่วงของการศึกษาและทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ขจร มีแก้วสุข

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (6)

บทที่ 1 บทนำ 1
ความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4
ขอบเขตของการวิจัย 4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4
นิยามศัพท์ 5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย 8
บทที่ 3 วิธีการวิจัย 16
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 16
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 19
สมมติฐานของการวิจัย 26
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ 28
ผลการวิจัย 28
ข้อวิจารณ์ 62
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 63
สรุปผลการวิจัย 63
ข้อเสนอแนะ 65

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารและสิ่งอ้างอิง	67
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก การให้กู้เงินของ ธ.ก.ส.	70
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	82
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	89

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลการจ่ายเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในปีบัญชี 2548 ตั้งแต่เดือน เมษายน 2548 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2549	2
2	ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กัน สมบูรณ์จำแนกตามขนาดตาราง	23
3	สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้า	30
4	ลักษณะการเบิกเงินกู้จนถึงการชำระหนี้	33
5	ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับอัตราดอกเบี้ย	35
6	ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับวงเงินกู้	36
7	ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับขั้นตอนในการพิจารณา สินเชื่อ	38
8	ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับการให้บริการของพนักงาน	39
9	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย	41
10	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับวงเงินกู้	42
11	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับขั้นตอน การพิจารณาสินเชื่อ	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับการให้บริการของพนักงาน	45
13	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย	47
14	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับวงเงินกู้	48
15	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ	50
16	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับการให้บริการของพนักงาน	51
17	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย	53
18	ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ กับวงเงินกู้	54
19	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้กับปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ	56
20	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้กับปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	การเปรียบเทียบแบบจำลอง Logit	59
22	ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)	60

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	17

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

พื้นฐานทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของประเทศไทยมาจากภาคเกษตรกรรม ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงต้องมีการพัฒนาด้านเกษตรกรรมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งในการพัฒนาการเกษตรให้ได้ผลผลิตมากขึ้นเพื่อทำให้เกษตรกรมีรายได้และฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะต้องมีการปรับปรุงการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ปรับปรุงอุปกรณ์การผลิต ใช้ปัจจัยที่ช่วยในการเพิ่มผลผลิต เช่น เครื่องจักร ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ แต่การที่เกษตรกรจะปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตของตนได้นั้นจะต้องมีการลงทุนในปัจจัยการผลิตที่สำคัญ อาทิ การซื้อเครื่องจักรการเกษตร เครื่องพ่นยาเพื่อปราบวัชพืช การซื้อเมล็ดพันธุ์ และสารเคมีต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินทุน สินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อทำเกษตรกรรม และช่วยให้เกษตรกรมีเงินทุนสำหรับทำการผลิตและการขายผลผลิตจากการเกษตร ซึ่งสินเชื่อดังกล่าวอาจอยู่ในรูปเงินสดหรือสิ่งของ เช่น วัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ หรือปุ๋ยก็ได้ ในส่วนของแหล่งเงินทุนของเกษตรกรที่สำคัญแหล่งหนึ่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งในปีบัญชี 2548 การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่ คือประมาณร้อยละ 63.76 ของสินเชื่อทั้งหมดเป็นการให้กู้แก่เกษตรกรรายคน และเพิ่มขึ้นในปีบัญชี 2549 (ตารางที่ 1)

ธ.ก.ส. เป็นธนาคารที่มีวัตถุประสงค์มุ่งให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ ครอบครัวของเกษตรกร รวมทั้งให้บริการรับฝากเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปอีกด้วย เกษตรกรที่จะขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ได้ จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ก่อน โดยแจ้งความประสงค์ต่อพนักงานพัฒนาธุรกิจของ ธ.ก.ส. ประจำสาขาหรือหน่วยอำเภอ ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่เกษตรกรผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่

ตารางที่ 1 ข้อมูลการจ่ายเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในปีบัญชี 2548 และ ปีบัญชี 2549

(หน่วย : บาท)

ภาค	ด้านเกษตรกร			ด้านสถาบัน			ด้านนโยบายรัฐ			รวมทั้งสิ้น		
	ปีบัญชี 2548	ปีบัญชี 2549	เพิ่ม (ลด) ร้อยละ	ปีบัญชี 2548	ปีบัญชี 2549	เพิ่ม (ลด) ร้อยละ	ปีบัญชี 2548	ปีบัญชี 2549	เพิ่ม (ลด) ร้อยละ	ปีบัญชี 2548	ปีบัญชี 2549	เพิ่ม (ลด) ร้อยละ
เหนือตอนบน	21,268	21,144		6,815	8,016		2,715	823		30,798	29,983	
เหนือตอนล่างตะวันออกเฉียง	33,847	37,445		8,273	10,054		12,857	10,054		54,977	57,553	
เหนือตอนบนตะวันออกเฉียง	31,566	36,827		12,256	13,490		6,052	139		49,874	50,456	
เหนือตอนล่างกลาง	31,193	36,098		14,534	15,018		17,153	4,226		62,880	55,342	
ตะวันออก	12,018	11,791		4,128	4,034		4,818	6,234		20,964	22,059	
ตะวันตก	14,093	14,580		3,573	3,740		1,123	596		18,789	18,916	
ใต้ตอนบน	16,152	17,043		3,315	3,747		2,657	3,250		22,124	24,040	
ใต้ตอนล่าง	9,742	10,510		1,037	1,357		66	24		10,845	11,891	
รวมทั้งสิ้น	12,976	13,089		2,294	2,681		244	45		15,514	15,815	
	182,855	**198,527**	**8.57**	**56,225**	**62,137**	**10.51**	**47,685**	**25,391**	**(46.75)**	**286,765**	**286,055**	**(0.25)**

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

การดำเนินธุรกิจของธนาคารย่อมต้องมีความเสี่ยงควบคู่กันไปด้วย ความเสี่ยงจะมากน้อยขึ้นอยู่กับประเภท และปริมาณของธุรกรรม ความเสี่ยงด้านหนึ่งของการให้สินเชื่อของธนาคารคือ ความเสี่ยงที่จะต้องกันวงเงินหรือเตรียมเงินไว้สำหรับเกษตรกรลูกค้าที่ยังเบิกเงินไม่ครบตามสัญญากู้ ซึ่งจะต้องระวังมากสำหรับลูกค้าเงินกู้หมุนเวียนที่ไม่ใช่การเบิกเงินกู้ตามที่กำหนดและความเสี่ยงอีกด้านหนึ่งของการให้สินเชื่อคือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่เกษตรกรลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญา ทั้งนี้สามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุ อาจเกิดจากตัวเกษตรกรลูกค้าเองก็ได้ รวมทั้งสินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นการให้สินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงกว่าสินเชื่อประเภทอื่น เนื่องจากการผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้เป็นส่วนใหญ่ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม การเกิดโรคระบาด หรือศัตรูพืชรบกวน นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงจากภาวะการตลาดที่ไม่มีความแน่นอน รวมทั้งการแข่งขันกับสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเป็นการแข่งขันด้านบริการที่ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกและได้รับประโยชน์มากขึ้น ทั้งในด้านการแข่งขันเรื่องอัตราดอกเบี้ย การขยายวงเงินกู้ ความรวดเร็วในการอนุมัติการให้บริการเงินกู้ และการขยายสาขาหรือเปิดจุดให้บริการตามแหล่งชุมชน เพื่อความสะดวกในการติดต่อใช้บริการของผู้บริโภค ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะดึงดูดให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกใช้บริการของสถาบันการเงินนั้น ๆ

ดังนั้น การศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ หากสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจได้ ก็จะทำให้ ธ.ก.ส. สามารถวางแผนและจัดรูปแบบบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เงินกู้ซึ่งมีความจำเป็นต่อ ธ.ก.ส. เพื่อจะได้สามารถสำรองเงินไว้สำหรับเกษตรกรลูกค้าที่ยังไม่ได้มาเบิกเงินกู้ การสำรองเงินต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของ ธ.ก.ส. ในเรื่องของวงเงินสำรองคงเหลือ เพื่อสร้างความคล่องตัวในการใช้เงินสด ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ เมื่อ ธ.ก.ส. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบแล้ว ก็จะนำปัจจัยนั้น ๆ มาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่เกษตรกรลูกค้า เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่เกษตรกรลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนด ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ (NPL_s) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดมาตรการควบคุมสถาบันการเงินให้เกิดความมั่นคงโดยการตั้งค่าใช้จ่ายค่าเผื่อหนี้สูญตามจำนวนหนี้ค้างชำระ จึงทำให้ ธ.ก.ส. มีค่าใช้จ่ายมากขึ้นตามไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เงินกู้และการชำระหนี้ของลูกค้าทั้งยอดเงินและเวลาที่ทำธุรกรรม

2. เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต

3. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตในวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสับปะรด ของ ธ.ก.ส. สาขากุยบุรี ปี 2549

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้า ซึ่งสามารถนำแนวทางหรือข้อมูลนี้ประกอบการตัดสินในการปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์ และจัดรูปแบบการให้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรลูกค้ามากยิ่งขึ้น รวมทั้งทราบถึงพฤติกรรมการใช้เงินกู้และการชำระหนี้ จะทำให้ธนาคารสามารถวางแผนในการกำหนดวงเงินสำรองคงเหลือได้และสามารถวางแผนการให้สินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถนำแนวทางการศึกษาครั้งนี้ไปศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้าในผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของ ธ.ก.ส. ได้อีกด้วย

นิยามศัพท์

สินเชื่อ หมายถึง เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในการผลิตสับปะรด ในรอบปี 2549

ธ.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขากุยบุรี

สนจ. หมายถึง สำนักงานจังหวัดของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผน ควบคุม กำกับดูแล ประสานงาน ติดตามและประเมินผลสนับสนุนการดำเนินงานของสาขาในสังกัดที่อยู่ในความรับผิดชอบ และปฏิบัติการบูรณาการแผนธุรกิจ งานรองรับยุทธศาสตร์ของสำนักงานจังหวัด

สาขา หมายถึง สำนักงานสาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขากุยบุรี มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของธนาคารในท้องที่ที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแผนงานของธนาคาร ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ปีบัญชี หมายถึง ปีบัญชีของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เริ่มตั้งแต่ 1 เมษายน – 31 มีนาคม

วงเงินสำรองคงเหลือ หมายถึงจำนวนเงินสดในมือ รวมกับจำนวนเงินฝากธนาคารอื่นทุกบัญชีคงเหลือที่ธนาคารกำหนดให้ สนจ. หรือที่ สนจ.กำหนดให้สาขาในสังกัด ณ สิ้นวันทำการ

เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต หมายถึง การกู้เงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตทางการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าเตรียมดิน ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่าจ้างแรงงาน และมีกำหนดระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน ยกเว้นกรณีพิเศษ อาจขยายให้เป็นไม่เกิน 18 เดือน

การตีราคามูลค่าตลาด (Mark to market) คือ วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินให้เป็นมูลค่าตามตลาดหรือราคาตลาดปัจจุบัน หรือราคาล่าสุด ที่เกิดการซื้อขายจริง ๆ ในวันนั้น ๆ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้เงินกู้หรือโอกาสในการได้รับชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด (ลูกหนี้ปกติ) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ งานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ ได้แก่ จันทร์เพ็ญ เพชรมาลัยกุล (2541) และ อัชรี มีศิริ (2545) ซึ่งได้ศึกษาบุคคลทั่วไปที่ต้องการใช้สินเชื่อเคหะ และสินเชื่อสวัสดิการ จันทร์เพ็ญ พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันได้แก่ การเลือกใช้บริการสินเชื่อเคหะด้านวงเงินกู้ขึ้นอยู่กับอาชีพ กล่าวคือผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีสัดส่วนในการให้ความสำคัญกับปัจจัยวงเงินกู้มากกว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีรายได้สูงแต่ไม่แน่นอน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเงินออมส่วนหนึ่งที่ใช้หมุนเวียนในธุรกิจ ส่วนวงเงินกู้และขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้บริโภค โดยผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการจำนวนวงเงินกู้ต่ำกว่าผู้ที่มีอายุมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีอายุในช่วง 25-35 ปี เป็นวัยที่เริ่มทำงานทำให้ความสามารถในการชำระหนี้สอดคล้องกับวงเงินกู้ที่ต่ำ ส่วนผู้ที่มีอายุมากขึ้นความสามารถในการชำระหนี้จะมากขึ้นเนื่องจากมีเงินออม อัตราค่าจ้างหรือรายได้ต่อเดือนเพิ่มขึ้น สำหรับขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการความรวดเร็วในการพิจารณาสินเชื่อมากกว่าผู้ที่มีอายุมากขึ้น แต่อัตราดอกเบี้ยและระยะทางในการเดินทางมาติดต่อกับสถานที่ใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล ขณะที่ผลการศึกษาของอัชรีนั้น พบว่า พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเคหะเพศหญิงจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยมากกว่าเพศชาย และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 ถึง 40,000 บาทต่อเดือน จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยมากกว่า ผู้มีรายได้ในระดับอื่น ๆ และยังพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ สำหรับพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อสวัสดิการด้านอัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับเพศ และระดับการศึกษา โดยเพศหญิงจะให้ความสำคัญกับอัตราดอกเบี้ยมากกว่าเพศชาย และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยมากกว่าระดับการศึกษาระดับอื่น ๆ ด้านวงเงินกู้ ขึ้นอยู่กับอายุ โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 30 ปี และระหว่าง 51 ถึง 60 ปี จะมีสัดส่วน

ในการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านวงเงินกู้มากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 31 ถึง 40 ปี และ 41 ถึง 50 ปี ตามลำดับ ด้านขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา โดยผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีสัดส่วนในการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ และพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อสวัสดิการด้านปัจจัยการให้บริการของพนักงาน ขึ้นอยู่กับสถานภาพการสมรสของลูกค้า โดยผู้ที่เป็นโสดจะให้ความสำคัญกับการให้บริการของพนักงานมากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว และผู้ที่เป็น หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ตามลำดับ

ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ มีงานวิจัยของธีระศักดิ์ มูสิกะ (2538) และปวารณา ลิ้มนิรันดร์กุล (2544) โดยที่ธีระศักดิ์ ศึกษากลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรชาวสวนกาแฟ โดยใช้แบบจำลอง Logit model พบว่า ปัจจัยที่กำหนดซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มูลค่าเครื่องมือทุน รายได้สุทธิเป็นตัวเงินจากกาแฟ รายได้อื่น ๆ ในรอบปี ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และพื้นที่ถูกพายุเกย์ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ครบกำหนดของเกษตรกรชาวสวนกาแฟ ได้ประมาณร้อยละ 27.94 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัวมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 90 90 90 และ 99 ตามลำดับ ความสัมพันธ์ของมูลค่าเครื่องมือทุน รายได้สุทธิเป็นตัวเงินจากกาแฟ และรายได้อื่น ๆ ในรอบปี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีส่วนส่งผลให้ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ครบตามกำหนดสูงขึ้น ส่วนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและพื้นที่ถูกพายุเกย์ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีบทบาทในการลดความสามารถของการเลือกชำระคืนเงินกู้ครบตามกำหนด ส่วนปวารณาได้ศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์และแบบสมการถดถอยเชิงซ้อน ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระกับปริมาณเงินกู้ หนี้สินอื่น ๆ สัดส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือนฟาร์มต่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่ทำงาน รายได้เงินสดนอกฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ทรัพย์สินหมุนเวียนของฟาร์ม ทรัพย์สินคงที่ของฟาร์ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ แต่ค่าใช้จ่ายในการบริโภค รายได้ เงินสดในฟาร์ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ สำหรับผลการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนพบว่า ค่าใช้จ่ายการบริโภค หนี้สินอื่น ๆ ปริมาณเงินกู้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 90 99 และ 99 ตามลำดับ และตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ยังสามารถอธิบายความแปรปรวนของการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นได้ถึงร้อยละ 75.29

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเคหะ ซึ่งได้แก่ อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน ในส่วนของปัจจัยมีมีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มูลค่าเครื่องมือทุน รายได้สุทธิเป็นตัวเงิน รายได้อื่น ๆ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน พื้นที่ถูกพายุเกย์ หนี้สินอื่น ๆ และปริมาณเงินกู้

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค และความเสี่ยงในการให้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. จึงได้มีการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภค และเครื่องมือในการทดสอบความเป็นอิสระของปัจจัยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ รวมถึงการศึกษาหลักในการพิจารณาให้เงินกู้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการให้เงินกู้ และแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับข้อมูลที่ตัวแปรเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด ซึ่งมีดังนี้

1. ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์สำหรับสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หมายถึง จำนวนต่าง ๆ ของสินค้าหรือบริการชนิดนั้นที่ผู้บริโภคต้องการซื้อในระยะเวลา ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าชนิดนั้น หรือ ณ ระดับรายได้ต่าง ๆ ของผู้บริโภค หรือ ณ ระดับราคาต่าง ๆ ของสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง คำว่า “ต้องการซื้อ” ในนิยามข้างต้นมิได้หมายถึงความต้องการในความหมายทั่วไป แต่เป็นความต้องการที่มีอำนาจซื้อ (Purchasing power) กำกับอยู่ด้วย กล่าวคือผู้บริโภคจะต้องมีเงินเพียงพอและมีความเต็มใจที่จะจ่ายซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ได้ด้วย (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2548)

กรณีอุปสงค์สินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรก็เช่นเดียวกับอุปสงค์ของสินค้าหรือบริการอื่น ๆ คือ จะต้องมีความต้องการและอำนาจซื้อ เมื่อครบสององค์ประกอบ จึงเรียกว่า มีอุปสงค์ ดังนี้

1. มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตร เพื่อนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ค่าเตรียมดิน ค่าปุ๋ย ค่าจ้างแรงงาน ดังนั้น เกษตรกรลูกค้าย่อมมีความต้องการสินเชื่อ

2. ต้องมีความสามารถที่จะเป็นเกษตรกรลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. มีความสามารถที่จะชำระเงินกู้และมีความเต็มใจในการขอกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

2. ความเสี่ยงด้านเครดิต

2.1 คำจำกัดความของความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit/Default risk) คือ โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญา (Counterparty) ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงไว้ รวมถึงโอกาสที่คู่ค้าจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญมาก เพราะเกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อที่เป็นธุรกรรมหลักของสถาบันการเงิน ทั้งในสินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงินและส่วนที่เป็นภาระผูกพัน เช่น การให้กู้ยืม เงินให้สินเชื่อในธุรกิจหรือในอุตสาหกรรม การรับรอง อาวัลหรือการค้ำประกันของสถาบันการเงินที่เกิดจากธุรกรรมสินเชื่อที่สถาบันการเงินอาจต้องจ่ายชำระหนี้แทนซึ่งจะเป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงินในที่สุด รวมถึงธุรกรรมสินเชื่อ และธุรกรรมที่เกิดจากการที่คู่สัญญามีภาระที่ต้องส่งมอบสินทรัพย์หรือชำระหนี้แก่สถาบันการเงิน (Pre-settlement, Settlement risk) เช่น ธุรกรรมที่เกี่ยวกับเงินลงทุน ธุรกรรมที่เกี่ยวกับการค้าเงินตราต่างประเทศ เงินให้สินเชื่อในธุรกิจหรือในอุตสาหกรรมและรวมถึงโอกาสที่คู่ค้าจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต (Downgrade) ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายจากการตีราคามูลค่าตลาด (Mark to market) ของตราสารที่มีมูลค่าลดลง และ/หรือมีผลต่อการต้องดำรงเงินทุน (Economic capital) สูงขึ้น

2.2 ที่มาของความเสี่ยงด้านเครดิต

ปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก และ ปัจจัยความเสี่ยงภายใน

2.2.1 ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก

ก) สภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่ เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และท้องถิ่น เช่น การเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ การว่างงาน จะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิต โดยจะส่งผลในรูปของการเปลี่ยนแปลงวัฏจักรธุรกิจ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ปริมาณและคุณภาพสินเชื่อ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเศรษฐกิจจุลภาค เช่น การขาดสภาพคล่อง หรือการประสบปัญหาทางการเงินจะมีผลให้ผู้กู้ยืมไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา การเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย และกฎระเบียบ ข้อบังคับจะมีผลต่อสถาบันการเงินในการปรับเปลี่ยนการกำกับดูแลธุรกรรม รวมถึงคุณภาพและความสามารถในการเรียกเก็บหนี้

ข) ปัจจัยที่มาจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง ผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงในตลาดหนึ่ง ที่มีต่ออีกตลาดหนึ่ง ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ เป็นความสัมพันธ์โดยตรงคือ เมื่อมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมหนึ่งก็จะส่งผลกระทบต่ออีกอุตสาหกรรมหนึ่งโดยตรง เช่น ถ้าอุตสาหกรรมก่อสร้างได้รับความเสียหายก็จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุก่อสร้าง กับความมีสัมพันธ์โดยอ้อมคือ เมื่ออุตสาหกรรมใดได้รับผลกระทบก็จะส่งผลกระทบให้อีกอุตสาหกรรมหนึ่งและจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังอุตสาหกรรมข้างเคียงทำให้ลูกค้าสถาบันการเงินประสบปัญหาด้านเครดิตจนไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างภาคอุตสาหกรรมน้ำมันและภาคอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า ซึ่งดูเสมือนหนึ่งไม่มีความสัมพันธ์ในด้านผลกระทบถึงกัน จากอดีตที่ผ่านมา เมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกตกต่ำลง ได้ส่งผลให้ทั้งสองภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านคุณภาพเครดิตที่เสื่อมลง เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดจะพบว่าบริษัทผู้ผลิตน้ำมันเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีนัยสำคัญแม้จะมีความสัมพันธ์ทางอ้อมในเชิงธุรกิจกับอุตสาหกรรมเหล็กกล้าโดยการสั่งซื้อผลผลิตเหล็กกล้าผ่านบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์ขุดเจาะและท่อส่งน้ำมัน

ค) การแข่งขัน การแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินในด้านการเติบโต การทำกำไร และความต้องการเป็นผู้นำในตลาดเป็นแรงกดดันให้มีการลดมาตรฐานการให้สินเชื่อ หรือมีการกำหนดราคาให้บริการสินเชื่อที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้สถาบันการเงินมีต้นทุนจากสินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น การแข่งขันมีทั้งจากสถาบันการเงินในประเทศ สถาบันการเงินต่างประเทศ สาขาสถาบันการเงินต่างประเทศ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และบริษัทเงินทุน

2.2.2 ปัจจัยความเสี่ยงภายใน

ก) มาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (Underwriting standards) เป็นกระบวนการพิจารณาว่าจะให้สินเชื่อประเภทใด กับใคร เพื่อวัตถุประสงค์ใด เมื่อใด อีกทั้งการอนุมัติเงินสินเชื่อควรมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งด้านรูปแบบ และวิธีการในการประเมินคุณภาพผู้กู้ยืม การกำหนดวงเงินและอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของผู้กู้และสินเชื่อ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ จึงไม่ควรเกิดขึ้นบ่อย การอนุมัติให้สินเชื่อที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ จะต้องมีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งและควรได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงินหรือผู้มีอำนาจที่ได้รับการมอบหมาย นอกจากนี้ควรมีหลักเกณฑ์ข้างต้นที่มีความเพียงพอที่จะช่วยควบคุมให้การพิจารณาสินเชื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพิจารณาสินเชื่อที่มีลักษณะผ่อนปรนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงิน หากว่าไม่สามารถที่จะติดตามเร่งรัดลูกหนี้หรือยึดหลักประกันได้ทันท่วงที ปัญหาของสินเชื่อจำนวนไม่น้อยเกิดจากข้อบกพร่องในกระบวนการพิจารณาอนุมัติและการติดตามสินเชื่อ ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถบรรเทาได้โดยใช้กระบวนการพิจารณาสินเชื่อที่รัดกุม

ข) การกระจุกตัวด้านเครดิต อาจเป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหาส่วนใหญ่ด้านเครดิต เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสภาพเงินกองทุนและสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน การกระจุกตัวของสินเชื่อมีหลายลักษณะ อาทิ การกระจุกตัวของผู้กู้ยืมแต่ละราย หรือกลุ่มของผู้กู้ยืมแต่ละกลุ่ม หรือภาคเศรษฐกิจแต่ละภาค เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต การเกษตร เป็นต้น การกระจุกตัวของสินเชื่ออาจเกิดจากการที่สถาบันการเงินต้องการเป็นผู้นำในตลาดเป้าหมาย โดยทั่วไปสถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการกระจุกตัวของสินเชื่ออยู่แล้ว แต่เมื่อต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรง ความระมัดระวังเรื่องนี้อาจลดลง

ค) ประสบการณ์ของพนักงาน พนักงานสินเชื่อที่ขาดประสบการณ์ในธุรกรรมที่ต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้สินเชื่อ การลงทุน การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือธุรกรรมใหม่ ๆ อาจส่งผลให้มีการปฏิบัติการที่หละหลวม การบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและเกิดความสูญเสียต่อสถาบันการเงินในที่สุด

ง) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) ที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ หากผู้บริหารไม่ได้รับรายงานสินเชื่อที่มีข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาสินเชื่อที่มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ เช่น แนวโน้มทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรม หรือส่วนแบ่งตลาด ราคาของสินค้า อัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งสินเชื่อค้างชำระ การกระจุกตัวของสินเชื่อ และการประเมินสินเชื่อที่มีปัญหา ย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

จ) การประเมินคุณภาพของสินเชื่อไม่เหมาะสม ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากแรงกดดันของการแข่งขัน และการขยายตัวในการให้สินเชื่อ ก่อให้เกิดข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่น้อยเกินกว่าที่จะได้ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้อง นอกจากนี้การขยายตัวอย่างรวดเร็วและ/หรือ การเข้าไปในตลาดใหม่อาจจูงใจผู้บริหารให้ปล่อยกู้โดยไม่มีการวิเคราะห์ทางด้านการเงินและเศรษฐกิจอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยให้การตัดสินใจสามารถทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ผู้บริหารอาจสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้สินเชื่อโดยใช้ดัชนีเกี่ยวกับคุณภาพของสินเชื่ออย่างง่าย ๆ เช่น บุคลิกลักษณะของผู้กู้ มูลค่าหลักประกันที่รองรับในปัจจุบันและที่คาดในอนาคต หรือการสนับสนุนของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ เป็นต้น

ฉ) การออกผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินใหม่ออกใช้โดยไม่ศึกษาความเสี่ยงอย่างถ่องแท้ สถาบันการเงินที่ไม่ได้พิจารณาถึงความเสี่ยงในการออกผลิตภัณฑ์ใหม่และไม่ได้กำหนดระบบการจัดการความเสี่ยงก่อนที่จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ ในขณะที่ปริมาณสินเชื่อมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและ/หรือมีการแข่งขันสูง สถาบันการเงินมักได้รับแรงกดดันให้ออกผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ออกสู่ตลาดโดยที่ไม่ได้ทำการทดสอบก่อน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการในการพิจารณาสินเชื่อที่เหมาะสมและนำไปสู่ปัญหาร้ายแรงต่าง ๆ แก่สถาบันการเงินจำนวนมาก สถาบันการเงินที่มีการปฏิบัติการด้านสินเชื่ออย่างเหมาะสมมักทดสอบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ก่อนที่จะทำการให้บริการต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับลูกค้าทั่วไป

ช) การใช้ดุลพินิจส่วนตนในการอนุมัติสินเชื่อ การอนุมัติสินเชื่อโดยดุลพินิจส่วนตนของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่สินเชื่อนั้นดูเหมือนได้มีการอนุมัติที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามการอนุมัติสินเชื่อที่ใช้ดุลพินิจส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงข้อมูลสนับสนุนนำไปสู่ความเสี่ยงด้านเครดิต การให้สินเชื่อเกินวงเงินหรือนอกเหนือจากนโยบาย นอกจากนี้ผู้ได้รับสินเชื่อมักมีความสัมพันธ์กับผู้บริหารอาวุโส เช่น เป็นบริษัทของผู้บริหารหรือบริษัทในเครือ

เป็นเพื่อนหรือบุคคลที่ได้ชื่อว่ามีสถานภาพทางการเงินที่มั่นคงโดยไม่ได้มีการตรวจสอบ หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง การรักษาคุณภาพสินเชื่อในเบื้องตนขึ้นอยู่กับความระมัดระวังในการอนุมัติสินเชื่อ ซึ่งต้องเป็นไปตามนโยบาย การอนุมัติเกินอำนาจ (Overrides) เป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง

ซ) การให้สินเชื่อเกินมูลค่าที่แท้จริงของหลักประกัน การให้สินเชื่อเพื่อไปซื้อหรือพัฒนาสินทรัพย์ที่นำมาเป็นหลักประกัน สถาบันการเงินหลายแห่งไม่สามารถประเมินความสอดคล้องระหว่างฐานะและความสามารถในการหารายได้ของผู้กู้กับการเปลี่ยนแปลงราคาและสภาพคล่องของตลาดของหลักประกันได้ การให้กู้เพื่อนำเงินที่ได้จากการกู้ไปซื้อสินทรัพย์ เช่น สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ การให้เช่าซื้อ และการขายบัญชีลูกหนี้และการให้กู้แก่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างความน่าเชื่อถือของลูกหนี้และคุณภาพสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน เนื่องจากรายได้หลักของลูกหนี้เป็นแหล่งที่มาสำคัญของการจ่ายเงินคืนมักเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง หากกระแสรายได้ของผู้กู้เสื่อมลงอันเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ย่อมจะส่งผลกระทบให้การประเมินมูลค่าของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันถูกปรับลดลงด้วย

ฌ) การไม่คำนึงถึงวงจรธุรกิจ ในการให้สินเชื่อที่ไม่คำนึงถึงผลของวงจรธุรกิจ ทำให้การวิเคราะห์สินเชื่ออาจมีการใช้สมมติฐานในทางบวกเกินไป เช่น ธุรกิจการค้าปลีก ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสินเชื่อรายย่อย ซึ่งมักได้รับผลกระทบจากวงจรธุรกิจ อย่างไรก็ดี วงจรธุรกิจอาจมีผลกระทบต่อธุรกิจน้อยกว่าวงจรผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคม การทดสอบภายใต้ภาวะวิกฤติ (Stress testing) ที่มีประสิทธิภาพซึ่งคำนึงถึงผลของวงจรธุรกิจและวงจรผลิตภัณฑ์เป็นแนวทางหนึ่งในการตัดสินใจด้านเครดิต และทำให้เกิดความเข้าใจในความเสี่ยงด้านเครดิตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ญ) การสอบทานเครดิตที่ดี การสอบทานเครดิตที่เป็นอิสระ มีความต่อเนื่องการจัดระดับความเสี่ยงที่ถูกต้อง มีปริมาณการสอบทานที่เหมาะสม ครอบคลุมขอบเขตที่ควรสอบทาน รวมถึงการรายงานผลการสอบทานต่อผู้บริหาร ถือเป็นการสอบทานที่ดี ทำให้สถาบันการเงินสามารถติดตามบริการความเสี่ยงและดำเนินการแก้ไขสินเชื่อที่มีปัญหาได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา ป้องกันการเกิดความเสียหายจากการที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญา

ฎ) การให้สินเชื่อเกินความจำเป็น มีความเสี่ยงเช่นเดียวกับการให้สินเชื่อที่ไม่มีการวิเคราะห์ การให้สินเชื่อเกินกว่าความสามารถที่จะจ่ายคืนของลูกหนี้จะนำไปสู่สินเชื่อที่มีปัญหา

ฏ) การเน้นการสร้างรายได้จากสินเชื่อมากกว่าคุณภาพของสินเชื่อมักนำไปสู่การอนุมัติสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งในระยะยาวอาจก่อให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพทำให้เกิดค่าใช้จ่ายสูงกว่าจำนวนรายได้ที่ได้รับในตอนต้น

ฐ) การสร้างธุรกรรมภายในที่ไม่เหมาะสม (Self-dealing) อาจก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญกับสถาบันการเงินเป็นเหตุให้สถาบันการเงินล้มเหลว การปฏิบัติเช่นนี้พบได้จากการให้สินเชื่อจำนวนมากแก่บุคคลภายใน โดยมีลักษณะเลี่ยงนโยบายสินเชื่อที่กำหนด รวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้มีการพิจารณาสินเชื่ออย่างไม่เหมาะสม โดยไม่มีการวิเคราะห์สินเชื่อที่ดี ทำให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่สามารถประเมินสินเชื่อนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ในบางครั้งบุคคลภายในอาจมีการขอกู้โดยใช้ชื่อที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลภายในเพื่อปิดบังการให้สินเชื่อแก่ตนเอง

ฑ) ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการประมวลผลข้อมูล การขาดความเชี่ยวชาญทางเทคนิคปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการที่ฝ่ายบริหารไม่สามารถที่จะเรียกดูและประเมินข้อมูลด้านเครดิต เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์สินเชื่อ ดังนั้น จุดอ่อนของการบริหารในลักษณะนี้มักนำไปสู่หนี้สูญในที่สุด นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือทางสถิติหรือทางคณิตศาสตร์มาพิจารณาเพื่ออนุมัติสินเชื่อส่วนบุคคล โดยขาดความเข้าใจถึงโครงสร้างในการประมวลข้อมูลและข้อจำกัดของเครื่องมืออาจทำให้เกิดหนี้เสียในอนาคต

ฒ) การกำกับดูแล เงินให้สินเชื่อที่ประสบปัญหาส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการที่คณะกรรมการสถาบันการเงินหรือผู้บริหารไม่สามารถกำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ ให้ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามนโยบาย หรืออาจเกิดจากการกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิผลเพราะขาดความรู้ถึงสถานะของผู้กู้ยืม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546)

3. การวิเคราะห์สินเชื่อ

ในการพิจารณาสินเชื่อของธนาคารหรือกิจการใด ๆ จะมีเป้าหมายหลักเดียวกันก็คือ ต้องการให้ลูกค้าผู้กู้ นำเงินไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ แล้วสามารถชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งพื้นฐานหลักในการพิจารณาวิเคราะห์สินเชื่อ จะใช้นโยบาย 5 C's ซึ่งประกอบด้วย

3.1 คุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อ (Character) เป็นคุณสมบัติประการแรกที่ผู้ให้สินเชื่อพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อมีลักษณะนิสัย ความประพฤติ หรืออาชีพการงานที่มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างของคุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น อายุมาก มีโรคประจำตัว นิสัยเกเร

3.2 ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เป็นคุณสมบัติที่พิจารณาในแง่การมีรายได้ในการประกอบอาชีพ หรือการทำธุรกิจว่าเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ตามที่ตกลงไว้

3.3 เงินทุน (Capital) เป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่ผู้ให้สินเชื่อพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อนั้นมีมูลค่าทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินในปัจจุบันอยู่เท่าใด

3.4 หลักประกัน (Collateral) เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญมากเช่นกันจนมีคำกล่าวว่า "No Land No Loan" ซึ่งแปลว่า ถ้าไม่มีหลักประกันคุ้มมูลหนี้โดยเฉพาะที่ดิน (อสังหาริมทรัพย์) ก็ไม่มีโอกาสได้รับสินเชื่อ

3.5 สภาพทางเศรษฐกิจ (Condition) เป็นคุณสมบัติในเชิงมหภาคที่ผู้ให้สินเชื่อต้องมีความรู้ถึงภาวะแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบทั้งในแง่บวก และลบต่อผู้ขอสินเชื่อ แล้วจะส่งผลกลับมายังผู้ให้สินเชื่อในที่สุด โดยทั่วไปต้องพิจารณาคือ กฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี อัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น (กฤษฎา สังขมณี, 2549)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการเก็บรวมรวมข้อมูล

เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น ในการนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้นจะใช้การเลือกแบบหลายขั้น (Multistage Sampling or Multistage Cluster Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มย่อยให้มีความแตกต่างกันภายในแต่ละกลุ่มและมีหลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เลือกตัวอย่างของกลุ่มที่มีระดับใหญ่ที่สุดแล้วเลือกตัวอย่างกลุ่มย่อยซึ่งมีระดับรองลงมาทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงระดับที่เล็กที่สุดหรือระดับหน่วยตัวอย่างที่ให้ข้อมูล (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 เลือกกลุ่มอาชีพเพียงกลุ่มเดียว

ขั้นที่ 2 เลือกสถาบันที่ให้กู้ยืมเงิน

ขั้นที่ 3 เลือกสาขาของสถาบันที่ให้กู้ยืมเงิน

ขั้นที่ 4 เลือกประเภทของการกู้ยืมเงิน

ขั้นที่ 5 เลือกวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน

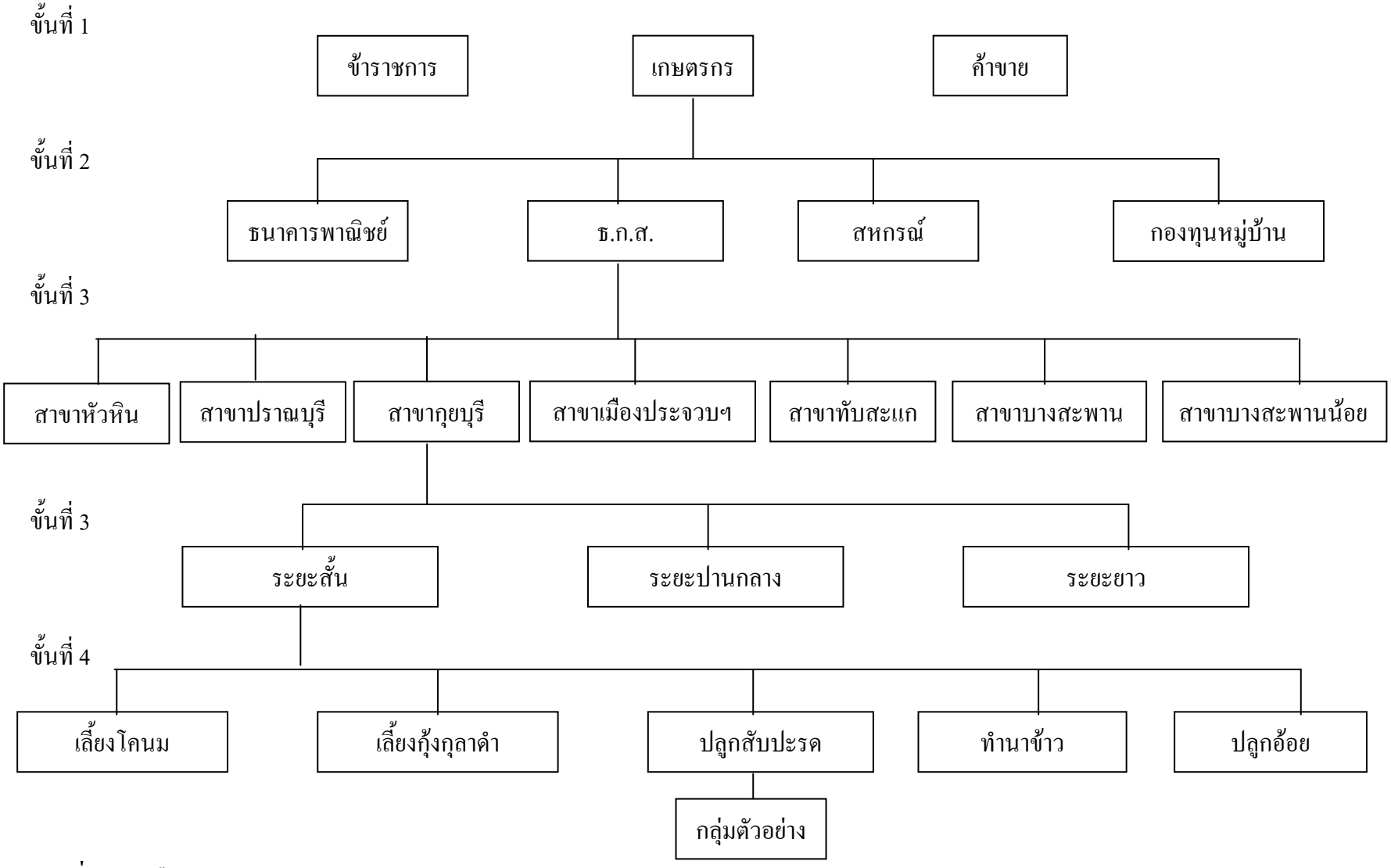

ภาพที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งนี้ ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ได้ใช้วิธีคำนวณแบบไม่ใส่คืน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{NZ^2pq}{NE^2 + Z^2pq}$$

โดยกำหนดให้

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (ราย)

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา ในที่นี้คือ จำนวนลูกค้าของ ธ.ก.ส.สาขากุยบุรี ที่กู้เงินเพื่อการผลิตสับปะรด (ณ 31 ธ.ค. 2549)

E = ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าสัดส่วนประชากร (p) ด้วยค่าสัดส่วนตัวอย่าง (P) E = |p-P| ในที่นี้ต้องการให้มีความผิดพลาดไม่เกิน 5%

Z = ค่าปกติมาตรฐานที่ได้จากตารางการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน ในที่นี้กำหนดระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือ ความเชื่อมั่น 95% ซึ่งมีพื้นที่ใต้โค้งปกติของ Z จะเท่ากับ 1.96

p = สัดส่วนประชากรลักษณะที่สนใจ ในที่นี้คือ เกษตรกรลูกค้าที่กู้เงินมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสับปะรด ซึ่งจะเท่ากับ 1,919/7,124 = 0.27 (ณ 31 ธ.ค. 2549)

q = 1 – p

จะได้

$$n = \frac{1{,}919(1.96)^2(0.27)(1-0.27)}{1{,}919(0.05)^2 + (1.96)^2(0.27)(1-0.27)}$$

$$= 261.59 \approx 300 \text{ ราย}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจะเป็นเกษตรกรลูกค้าของ ธ.ก.ส. สาขากุยบุรี ที่กู้เงินระยะสั้นเพื่อการผลิตสับปะรด ซึ่งเป็นบุคคลที่ใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตอยู่แล้ว เนื่องจากจะสามารถศึกษาถึงพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เงินกู้และการชำระหนี้ได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit model) ซึ่งใช้เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพที่มีสองลักษณะคือ มีค่า

เท่ากับ 1 และ 0 และจำนวนเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระมีจำนวน 599 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.21ของเกษตรกรที่กู้เงินระยะสั้นเพื่อการผลิตสับปะรด (ณ 31 ธ.ค. 2549) ซึ่งมีปริมาณที่ต่างกันมากระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอของเกษตรกรลูกค้าทั้ง 2 กลุ่ม จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสุ่มสอบถามในครั้งนี้เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ จำนวน 150 ราย เพื่อแทนค่าเท่ากับ 1 และเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 150 ราย เพื่อแทนค่าเท่ากับ 0 รวมสุ่มสอบถามเกษตรกรลูกค้า จำนวน 300 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การวิจัยนี้จะรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงาน ระเบียบการ วิธีปฏิบัติและคำสั่งต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. รวมทั้งเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงพรรณาและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณา (Descriptive Analysis)

การวิเคราะห์เชิงพรรณาเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามลูกค้ามาอธิบายถึงพฤติกรรมการใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต ตั้งแต่ลูกค้าตัดสินใจใช้บริการ การเบิกเงินกู้และการชำระคืนเงินกู้

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

2.1 การทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square test)

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของ ธ.ก.ส. นั้น จะใช้ การทดสอบแบบไคสแควร์ มาทดสอบความเป็นอิสระของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ คือ อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน โดยต้องการทดสอบกับความแตกต่างกันระหว่างลักษณะของบุคคลและครอบครัว

เพื่อต้องการทราบว่าเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตเป็นที่ต้องการของคนในกลุ่มใดบ้าง เพื่อที่จะได้เรียนรู้ทำความเข้าใจในพฤติกรรมการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าแล้วนำมาจัดรูปแบบการบริการหรือสร้างผลิตภัณฑ์สินเชื่อแบบใหม่ขึ้นมาตอบสนองความต้องการ และสร้างความพอใจแก่เกษตรกรลูกค้าให้ได้มากที่สุด โดยที่การทดสอบแบบไคสแควร์ มีลักษณะดังนี้

ในทางสถิติ ถ้าทราบว่าประชากรมีการแจกแจงแบบปกติ จะสามารถทดสอบคุณลักษณะของประชากร (Parameter) โดยใช้ค่าสถิติ (Statistics) เป็นตัวประมาณ ลักษณะการอนุมานทางสถิติแบบนี้เรียกว่า วิธีพาราเมตริกเทคนิค (Parametictechniques) อย่างไรก็ตามยังมีเหตุการณ์อีกมากที่ไม่ทราบถึงลักษณะของประชากร จึงจำเป็นต้องใช้การอนุมานทางสถิติที่เรียกว่า วิธีนอนพาราเมตริกเทคนิค (Non-parametrictechniques) โดยไม่สนใจลักษณะรูปร่าง และการแจกแจงของประชากร นอนพาราเมตริกเทคนิค (เรวัตร ธรรมาอภิรมย์, 2543) มีลักษณะ ดังนี้

1. ใช้กับจำนวนตัวอย่างที่มีน้อย ๆ และเป็นการทดสอบที่สั้น ๆ

2. ใช้กับข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เช่น เพศ อายุ การศึกษา ฯลฯ

3. ใช้กับข้อมูลที่ไม่ทราบการแจกแจงของประชากร

การแจกแจงแบบไคสแควร์ (χ^2) เป็นประเภทหนึ่งของการทดสอบแบบนอนพาราเมตริกเทคนิคที่ได้รับความนิยม และมีประโยชน์มาก ซึ่งมักใช้กับข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลนั้นอยู่ในรูปของความถี่ การใช้ไคสแควร์ในการทดสอบความเป็นอิสระ (Test for Independent) ถ้าทำการทดสอบเกี่ยวกับความเป็นอิสระของข้อมูล ข้อมูลจะถูกแบ่งออกเป็นรายการทั้งทางด้านแถวนอน (Row) และทางด้านแถวตั้ง (Column) ถ้าแบ่งข้อมูลทางด้านแกนนอนและแกนตั้งอย่างละ 2 รายการ (Category) จะเรียกว่า “Two by two table” (2x2 table) ถ้าแบ่งเป็น 2x3 ก็จะเรียกว่า Two by three table ซึ่งจะมีรายการทางด้านแกนนอน 3 รายการ และ แกนตั้ง 3 รายการ ตารางแจกแจง ดังกล่าว มีชื่อเรียกว่า Contingency table ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับข้อมูลใน Contingency table เพื่อต้องการศึกษาดูว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้น ๆ ในประชากรหรือไม่ โดยตั้งข้อสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น หรือข้อมูลเหล่านั้นเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น หรือข้อมูลเหล่านั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน

Contingency table มีขนาด r x c ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนตัวแปรทางด้าน row คูณกับตัวแปรทางด้าน column ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^{rc} \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

โดยที่

χ^2 = ค่าทดสอบไคสแควร์

O_i = ความถี่จากการสังเกต

E_i = ความถี่ที่คาดหวัง

r = จำนวนลักษณะของตัวแปรที่ 1

c = จำนวนลักษณะของตัวแปรที่ 2

จากสูตรการคำนวณค่า χ^2 ข้างต้น ถ้าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า χ^2 จากตารางไคสแควร์ที่มีองศาอิสระ (Degree of freedom, d.f.) เท่ากับ (r-1)(c-1) นั่นคือยอมรับสมมติฐาน H_0 ว่าเป็นจริง แสดงว่าตัวแปรทั้งสองหรือคุณลักษณะทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน ถ้าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่า χ^2 จากตารางไคสแควร์ แสดงว่ายอมรับข้อสมมติฐาน H_1 ว่าเป็นจริง คือปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ม.ป.ป.)

อย่างไรก็ตามการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ด้วยค่าไคสแควร์มีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถบอกถึงระดับความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ดังนั้น จึงมีการทดสอบค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ (The Strength of the relationship) ด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข (Contingency Coefficient) พร้อมทั้งการปรับค่าให้แสดงอัตราของความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0 ถึง 1 ทั้งนี้ หากค่าความแกร่งของความสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่าตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน ถ้าค่าความแกร่งของความสัมพันธ์เท่ากับ 0.5 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ถ้าค่าความแกร่งของความสัมพันธ์เท่ากับ 1 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์ หากคำนวณได้ค่าอื่นระหว่าง 0 ถึง 1 ก็แปลความหมายลดหลั่นกันไปตามอัตราส่วน (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2538)

สูตรการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข

$$C = \sqrt{\frac{\chi^2}{n+\chi^2}}$$

โดยที่

C = ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์

χ^2 = ค่าทดสอบไคสแควร์ที่คำนวณได้

n = จำนวนตัวอย่าง

ข้อจำกัดของวิธีนี้คือ ใช้ได้เฉพาะกรณีตารางไขว้ที่มีจำนวนแถวและจำนวนคอลัมน์เท่ากัน (r = c) เช่น ตาราง 2x2 หรือ 3x3 เป็นต้น และแม้ว่าค่าความแกร่งของความสัมพันธ์เท่ากับ 0 เมื่อตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์จะไม่เท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์ก็ตาม ดังนั้นเพื่อขจัดข้อจำกัดนี้จึงใช้สูตรคำนวณค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2538) ดังนี้

$$C_{max} = \sqrt{\frac{r-1}{r}}$$

โดยที่

C_{max} = ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์

r = จำนวนแถว

เมื่อคำนวณค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์ตามสูตรดังกล่าว ได้ค่าแตกต่างไปตามขนาดของตาราง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์จำแนกตามขนาดตาราง

ขนาดของตาราง (r x c)	ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์
2 x 2	0.71
3 x 3	0.82
4 x 4	0.87
5 x 5	0.89

ที่มา: พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2538)

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ เมื่อตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กันสมบูรณ์มีค่าไม่เท่ากับ 1 ดังนั้น จึงมีการปรับค่าให้มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1 โดยใช้การปรับค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข ดังนี้

$$C_{ปรับค่า} = C_{คำนวณ} / C_{max}$$

โดยที่

$C_{คำนวณ}$ = ค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากสูตรการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข

ในส่วนของกรณีตารางไขว้มีขนาดแถวและคอลัมน์ไม่เท่ากัน การคำนวณค่าความแกร่งของความสัมพันธ์ ต้องใช้ค่าสัมประสิทธิ์เครเมอรส์วี (Cramer's V Coefficient) (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2538) ดังนี้

$$V = \sqrt{\frac{\chi^2}{nt}}$$

โดยที่

V = ค่าสัมประสิทธิ์เครเมอรส์วี

χ^2 = ค่าทดสอบไคสแควร์ที่คำนวณได้

n = จำนวนตัวอย่าง

t = ค่าที่ต่ำกว่าระหว่าง r – 1 และ c – 1 ถ้าค่าใดต่ำกว่าใช้ค่านั้น

2.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองโลจิท (Logit model) นี้ใช้กับข้อมูลตัวแปรตามเชิงคุณภาพที่มีค่า 2 ค่า คือ “1” และ “0” โดยมีรูปแบบทั่วไปของสมการ ดังนี้

$$\mathbf{P_i = E(Y_i = 1|X_{ij}) = F(Z_i) = F\ (\alpha + \sum_j \beta_j X_{ij} + \varepsilon_i)}$$

โดยที่

P_i = ค่าประมาณการความน่าจะเป็นของการชำระคืนเงินกู้ (หรือความน่าจะเป็นของการเป็นลูกหนี้ปกติ)

E = ค่าคาดหวัง (Expectation)

Y_i = โอกาสในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า โดยกำหนดให้

$Y_i = 1$ หมายถึง เกษตรกรลูกค้ามีการชำระคืนเงินกู้ตรงตามกำหนด (ลูกหนี้ปกติ)

$Y_i = 0$ หมายถึง เกษตรกรลูกค้าไม่มีการชำระคืนเงินกู้ตรงตามกำหนด (ลูกหนี้ค้างชำระ)

$F(Z_i)$ = Cumulative probability function ของดัชนี Z_i ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระ X_{ij}

X_{ij} = ตัวแปรอิสระซึ่งเป็นปัจจัยที่กำหนดการชำระหนี้เงินกู้ตรงตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า

α และ β_j = ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าคงที่

ε_i = ค่าความคาดเคลื่อน (Error Term)

ทั้งนี้ข้อสมมติที่สำคัญของวิธีการศึกษานี้ก็คือ การกำหนดให้ $F(Z_i)$ มีลักษณะเป็น Logistic function กล่าวคือ

$$F(Z_i) = \frac{1}{1+e^{-Zi}} = \frac{1}{1+e^{-(\alpha+\sum_j \beta_j X_{ij}+\varepsilon_i)}}$$

ถ้า P_i คือ ความน่าจะเป็นของการเป็นลูกหนี้หนี้ปกติ ดังนั้น ค่าความน่าจะเป็นของการเป็นลูกหนี้ค้างชำระ ก็คือ $(1-P_i)$ สามารถแสดงได้ดังนี้

$$(1-P_i) = \frac{1}{1-e^{Zi}}$$

ดังนั้น ค่าสัดส่วนระหว่าง P_i และ $(1-P_i)$ ก็คือ

$$\frac{P_i}{1-P_i} = \frac{1+e^{Zi}}{1-e^{-Zi}} = e^{Zi}$$

และเมื่อใส่ค่า Natural Logarithm ทั้งสองข้างของสมการ จะได้ผลลัพธ์ ดังนี้

$$Z_i = \ln\left(\frac{P_i}{1-P_i}\right) = \alpha + \sum_j \beta_j X_{ij} + \varepsilon_i$$

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัย แนวคิดและทฤษฎี จึงกำหนดปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ร่วมทั้งตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. การทดสอบไคสแควร์ (Chi – square test)

1.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยวงเงินกู้ ขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน

1.2 รายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย และวงเงินกู้

2. การทดสอบแบบจำลองโลจิท (Logit model)

2.1 รายได้เงินสดในฟาร์ม (X_1) หมายถึง รายได้รวมทั้งหมดของฟาร์ม เช่น รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตและรายได้จากธุรกิจฟาร์มเป็นต้น โดยการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะรายได้ที่เป็นเงินสดเท่านั้น ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผันตรงกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดจากการประกอบกิจการในฟาร์มมากขึ้น แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้ดีขึ้น ส่งผลให้มีโอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดมากขึ้น ($\partial P / \partial X_1 > O$)

2.2 รายได้เงินสดนอกฟาร์ม (X_2) หมายถึง รายได้อื่น ๆ ที่เป็นเงินสดที่เกษตรกรได้รับนอกเหนือจากการทำกิจการฟาร์ม ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผันตรงกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีรายได้อื่น ๆ มากขึ้น แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้ดีขึ้น ส่งผลให้โอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดมากขึ้น ($\partial P / \partial X_2 > O$)

2.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม (X_3) หมายถึง รายจ่ายในการผลิตในกิจการต่าง ๆ ของฟาร์ม โดยพิจารณาเฉพาะส่วนที่เป็นเงินสด เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบวัชพืช เป็นต้น ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผกผันกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในฟาร์มมากขึ้น แสดงว่าเกษตรกรเหลือรายได้น้อยลง ส่งผลให้โอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดได้น้อยลง ($\partial P / \partial X_3 < O$)

2.4 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค (X_4) หมายถึง รายจ่ายที่เป็นเงินสดซึ่งเกิดขึ้นภายในครอบครัวของเกษตรกรผู้กู้ยืม ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผกผันกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคในครัวเรือนมากขึ้น แสดงว่าเหลือรายได้น้อยลง ส่งผลให้โอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดได้น้อยลง ($\partial P / \partial X_4 < O$)

2.5 หนี้สินอื่น ๆ (X_5) หมายถึง หนี้สินที่เกษตรกรกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก ธ.ก.ส. ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผกผันกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือเกษตรกรจะต้องแบ่งรายได้บางส่วนไปใช้หนี้สินอื่น ๆ แสดงว่าเหลือรายได้น้อยลง ส่งผลให้โอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดได้น้อยลง ($\partial P / \partial X_5 < O$)

2.6 การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_6) หมายถึง การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ในที่นี้คือการกู้ยืมเพื่อทำไร่สับปะรด ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น กล่าวคือถ้าเกษตรกรใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ เกษตรกรก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีโอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดมากขึ้น แต่ถ้าเกษตรกรไม่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ก็จะมีรายได้น้อยลง ส่งผลให้โอกาสที่จะชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดน้อยลง ($\partial P / \partial X_6 > O$)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

ในบทนี้ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณา ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้า เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต ตั้งแต่การเบิกเงินกู้ถึงการชำระคืนเงินกู้ และปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ ในส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้สุทธิ กับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ คือ อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน และผลการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า

1. สภาพทั่วไปของท้องที่และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้า

อำเภอกุยบุรี เป็นอำเภอ 1 ใน 8 อำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 6 ตำบลคือ ตำบลกุยบุรี ตำบลดอนยายหนู ตำบลสามกระทาย ตำบลบ้านหาดขาม ตำบลกุยเหนือ และตำบลเขาแดง สภาพพื้นที่ทั่วไปของอำเภอกุยบุรี ส่วนใหญ่เป็นที่ที่ราบเชิงเขา ลาดจากเทือกเขาตะนาวศรี ไปทางทิศตะวันออกลงสู่อ่าวไทย พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย เหมาะแก่ การทำเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ ประชากรมีประมาณ 32,545 คน (ณ 2 ก.พ. 2551) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร ได้แก่ การทำไร่สับปะรด การทำนา ปลูกมะพร้าว ปลูกว่านหางจรเข้ ด้านการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโคนม โคเนื้อ เลี้ยงไก่ ด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา

อำเภอกุยบุรีมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลไร่ใหม่ กิ่งอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลบ่อนอก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดกับ	สหภาพพม่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.67 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 29.33 ทั้งนี้ เนื่องจากการรับเกษตรกรเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. จะรับเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นหลักและจะรับเพียงครอบครัวละ 1 คน ในส่วนของอายุส่วนใหญ่จะมีอายุค่อนข้างสูง คือมีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.00 เนื่องจากเป็นลูกค้ามานานและไม่มีบุคคลในครอบครัวที่จะมีเป็นสมาชิกแทนเพราะบุตร หลาน ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นก็จะไม่ได้ทำอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.67 อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.67 และน้อยที่สุดคืออายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.66 สำหรับระดับการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาน้อย คือ ต่ำกว่า ป.6 คิดเป็นร้อยละ 68.33 รองลงมาคือระดับ ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 29.67 และน้อยที่สุดคือ อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.00 เท่ากัน ลักษณะของครอบครัวก็จะเป็นครอบครัวขนาดปานกลางคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีประมาณ 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 70.33 ในส่วนของการทำการเกษตร ส่วนใหญ่ทำการเกษตรในที่ดินของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมาทำการเกษตรในที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า ร้อยละ 35.33 และมีรายได้สุทธิ/ครอบครัว/ปีในระดับ 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.33 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.67 และน้อยที่สุดคือ 10,000-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.00 ส่วนสภาพการหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้าส่วนใหญ่จะมีหนี้สินมากกว่า 1 แหล่ง ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกันไม่ว่าจะเป็นเพราะเงินที่ ธ.ก.ส. ให้กู้ไม่พอเพียงต่อการลงทุนจึงต้องหาเงินจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มหรือเกิดจากการที่มีแหล่งเงินทุนที่ให้กู้ยืมได้ง่าย เช่น กองทุนหมู่บ้าน เกษตรกรจึงไปกู้ยืมเงินมาทั้งที่ไม่มีความจำเป็น ซึ่งดูได้จากกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 67.67 ที่มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. และหนี้สินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน นายทุน หรือญาติ ส่วนอีกร้อยละ 32.33 มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เพียงที่เดียว รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้า

ลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	212	70.67
หญิง	88	29.33
อายุ		
20-30 ปี	5	1.66
31-40 ปี	60	20.00
41-50 ปี	111	37.00
51-60 ปี	86	28.67
60 ปีขึ้นไป	38	12.67
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 6	205	68.33
ป. 6 – มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า	89	29.67
อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า	3	1.00
ปริญญาตรีขึ้นไป	3	1.00
พื้นที่ทำการเกษตร		
เป็นที่ดินของตนเอง	153	51.00
เป็นที่ดินเช่า	11	3.67
เป็นที่ดินของตนเองและเป็นที่ดินเช่า	106	35.33
เป็นที่ดินของพ่อแม่หรือญาติ และอื่น ๆ	30	10.00
รายได้สุทธิ/ครอบครัว/ปี		
ไม่เกิน 10,000 บาท	98	32.67
10,001-100,000 บาท	87	29.00
100,000 บาทขึ้นไป	115	38.33
สภาพการหนี้สิน		
มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เพียงที่เดียว	97	32.33
มีหนี้สินอื่น ๆ นอกจาก ธ.ก.ส.	203	67.67

2. พฤติกรรมการใช้เงินกู้และปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

2.1 พฤติกรรมการใช้เงินกู้ เป็นการศึกษาตั้งแต่เกษตรกรเบิกเงินกู้จนถึงการชำระหนี้ พบว่า (รายละเอียดตามตารางที่ 4)

2.1.1 ลักษณะการใช้วงเงินกู้ ส่วนใหญ่เบิกไม่เต็มวงเงิน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ส่วนการเบิกเต็มวงเงิน คิดเป็นร้อยละ 44.00 เนื่องจากเมื่อเกษตรกรลูกค้าเปิดวงเงินแล้วในการเบิกเงินภายในวงเงินแต่ละครั้ง สามารถทำได้รวดเร็ว ประมาณ 1-2 วัน

2.1.2 ลักษณะการเบิกเงินกู้ ส่วนใหญ่เบิกเป็นงวดตามความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 32.33 ส่วนการเบิกครั้งเดียว คิดเป็นร้อยละ 67.67 เนื่องจาก ธ.ก.ส.ใช้ระบบโอนเงินกู้เข้าบัญชีเงินฝาก ดังนั้นเกษตรกรลูกค้าสามารถเบิกเงินได้ตลอดเวลา

2.1.3 ประเภทของการเบิกเงินกู้ ส่วนใหญ่เบิกเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 91.67 ส่วนการเบิกเป็นเงินสดและอุปกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 8.33 เนื่องจาก อุปกรณ์การเกษตรที่ ธ.ก.ส. จัดหาให้ไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรลูกค้า

2.1.4 ช่วงเวลาที่ต้องการเงินกู้มากที่สุด คือ เดือนเมษายน-มิถุนายน คิดเป็นร้อยละ 49.33 เนื่องจากเป็นช่วงการเริ่มปลูกสับปะรด ช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม คิดเป็นร้อยละ 26.00 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม คิดเป็นร้อยละ 17.67 และน้อยที่สุดคือเดือนกรกฎาคม-กันยายน คิดเป็นร้อยละ 7.00

2.1.5 วิธีการชำระหนี้เงินกู้ ส่วนใหญ่นำมาชำระครั้งเดียวตามงวด คิดเป็นร้อยละ 98.67 ส่วนการทยอยชำระเมื่อมีเงิน คิดเป็นร้อยละ 1.33 เนื่องจากเกษตรกรลูกค้าส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายปี

2.1.6 แหล่งที่มาของเงินส่วนใหญ่ที่นำมาชำระคืนเงินกู้ มาจากการจำหน่ายผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 44.67 รองลงมาคือการกู้จากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 43.33 การออมของเกษตรกรลูกค้าเอง คิดเป็นร้อยละ 10.67 และน้อยที่สุดคือการมีรายได้นอกการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 1.33

จากการศึกษาพฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้า พบว่า เกษตรกรลูกค้าจะกู้เงินมากในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน เพราะเป็นช่วงการลงทุนของเกษตรกรลูกค้า และการเบิกเงินจะเบิกเป็นเงินสดเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะการเบิกก็จะไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการใช้จ่ายของเกษตรกรลูกค้า ดังนั้น ธ.ก.ส. จะต้องสำรองเงินสดไว้มากกว่าปกติในช่วงเดือนดังกล่าว เพื่อป้องกันปัญหาเงินสดไม่พอจ่ายให้กับเกษตรกรลูกค้า หรือลูกค้าเงินฝากทั่วไป ในส่วนของการชำระหนี้เงินกู้ ส่วนใหญ่จะชำระครั้งเดียวตามงวด ซึ่งแหล่งที่มาของเงินจะมาจากการจำหน่ายผลผลิตและอีกส่วนหนึ่งมาจากการกู้จากที่อื่น ซึ่งเกษตรกรลูกค้าในส่วนนี้ ธ.ก.ส. ต้องพิจารณาเป็นพิเศษในการให้กู้เงินในครั้งต่อไป เพราะไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริง

ตารางที่ 4 ลักษณะการเบิกเงินกู้จนถึงการชำระหนี้

ลักษณะการเบิกเงินกู้จนถึงการชำระหนี้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การใช้วงเงินกู้ระยะสั้น		
เต็มวงเงิน	132	44.00
ไม่เต็มวงเงิน	168	56.00
ลักษณะการเบิกเงินกู้ระยะสั้น		
เบิกครั้งเดียวหมด	97	32.33
เบิกเป็นงวดตามความจำเป็น	203	67.67
ประเภทการเบิกเงินกู้		
เบิกเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว	275	91.67
เบิกเป็นเงินสดและอุปกรณ์การเกษตร	25	8.33
ช่วงเวลาที่ต้องการเบิกเงินกู้		
ม.ค.-มี.ค.	53	17.67
เม.ย.-มิ.ย.	148	49.33
ก.ค.-ก.ย.	21	7.00
ต.ค.-ธ.ค.	78	26.00
การชำระหนี้ระยะสั้นโดยวิธี [1/]		
นำมาชำระครั้งเดียวตามงวด	148	98.67
ทยอยชำระเมื่อมีเงิน	2	1.33
เงินส่วนใหญ่ที่นำมาชำระคืนเงินกู้นำมาจาก [1/]		
การจำหน่ายผลผลิต	67	44.67
รายได้นอกการเกษตร	2	1.33
กู้จากที่อื่น	65	43.33
การออมของตนเอง	16	10.67

หมายเหตุ: [1/] เป็นข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ จำนวน 150 ราย

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

2.2.1 เพศ (ตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 8)

ปัจจัยทางด้านเพศกับอัตราดอกเบี้ย พบว่า เกษตรกรลูกค้าทั้งเพศชาย และเพศหญิงส่วนมากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 95.19 เพศหญิงร้อยละ 95.65 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติและเพศชายร้อยละ 71.30 เพศหญิงร้อยละ 61.90 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และเพศชายอีกร้อยละ 4.81 เพศหญิงอีกร้อยละ 4.35 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และเพศชาย อีกร้อยละ 28.70 เพศหญิงอีกร้อยละ 38.10 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านเพศกับวงเงินกู้ พบว่า เกษตรกรลูกค้าทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนมากเห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 95.19 เพศหญิงร้อยละ 95.65 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และเพศชายร้อยละ 69.44 เพศหญิงร้อยละ 61.90 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าวงเงินกู้เป็น ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้และเพศชายอีกร้อยละ 4.81 เพศหญิงอีกร้อยละ 4.35 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และเพศชายอีกร้อยละ 30.56 เพศหญิงอีกร้อยละ 38.10 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าวงเงินกู้ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับอัตราดอกเบี้ย

(หน่วย : คน)

เพศ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ชาย	5	99	104	31	77	108
	(4.81)	(95.19)	(100)	(28.70)	(71.30)	(100)
หญิง	2	44	46	16	26	42
	(4.35)	(95.65)	(100)	(38.10)	(61.90)	(100)
รวม	7	143	150	47	103	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับวงเงินกู้

(หน่วย : คน)

เพศ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ชาย	5	99	104	33	75	108
	(4.81)	(95.19)	(100)	(30.56)	(69.44)	(100)
หญิง	2	44	46	16	26	42
	(4.35)	(95.65)	(100)	(38.10)	(61.90)	(100)
รวม	7	143	150	49	101	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ส่วนของปัจจัยทางด้านเพศกับขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ พบว่า เกษตรกรลูกค้าทั้งเพศชายและเพศหญิง ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ส่วนมากเห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 96.15 เพศหญิงร้อยละ 95.65 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และเพศชายอีกร้อยละ 3.85 เพศหญิงอีกร้อยละ 4.35 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ส่วนมากเห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 52.78 เพศหญิงร้อยละ 66.67 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้และเพศชายอีกร้อยละ 47.22 เพศหญิง อีกร้อยละ 33.33 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านเพศกับการให้บริการของพนักงาน พบว่า เกษตรกรลูกค้าทั้งเพศชายและเพศหญิง ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ส่วนมากเห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 88.46 เพศหญิงร้อยละ 82.61 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และเพศชายอีกร้อยละ 11.54 เพศหญิงอีกร้อยละ 17.39 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ส่วนมากเห็นว่าการให้บริการไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ เพศชาย ร้อยละ 52.78 เพศหญิงร้อยละ 66.67 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และเพศชายอีกร้อยละ 47.22 เพศหญิงอีกร้อยละ 33.33 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ

(หน่วย : คน)

เพศ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ชาย	4	100	104	57	51	108
	(3.85)	(96.15)	(100)	(52.78)	(47.22)	(100)
หญิง	2	44	46	28	14	42
	(4.35)	(95.65)	(100)	(66.67)	(33.33)	(100)
รวม	6	144	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงกับการให้บริการของพนักงาน

(หน่วย : คน)

เพศ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ชาย	12	92	104	57	51	108
	(11.54)	(88.46)	(100)	(52.78)	(47.22)	(100)
หญิง	8	38	46	28	14	42
	(17.39)	(82.61)	(100)	(66.67)	(33.33)	(100)
รวม	20	130	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

2.2.2 อายุ (ตารางที่ 9 ถึง ตารางที่ 12)

ส่วนของปัจจัยทางด้านอายุกับอัตราดอกเบี้ย พบว่า เกษตรกรลูกค้าทุกช่วงอายุส่วนมากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 75 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 100 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 94.64 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 94.87 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 93.75 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 100 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 68 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 65.45 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 63.83 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 86.36 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี อีกร้อยละ 25 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 5.36 อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 5.13 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 6.25 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และที่มีอายุระหว่าง 31– 40 ปี อีกร้อยละ 32 อายุระหว่าง 41– 50 ปี อีกร้อยละ 34.55 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี อีกร้อยละ 36.17 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 13.64 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านอายุกับวงเงินกู้ พบว่า เกษตรกรลูกค้าทุกช่วงอายุส่วนมาก เห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 75 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 91.43 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 98.21 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 97.44 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 93.75 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 68 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 65.45 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 61.70 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 81.82 เห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี อีกร้อยละ 25 อายุระหว่าง 31–40 ปี อีกร้อยละ 8.57 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 1.79 อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 2.56 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 6.25 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี อีกร้อยละ 100 อายุระหว่าง 31– 40 ปี อีกร้อยละ 32 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 34.55 อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 38.30 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 18.18 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าวงเงินกู้ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย

(หน่วย : คน)

อายุ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
20-30 ปี	1	3	4	0	1	1
	(25)	(75)	(100)		(100)	(100)
31-40 ปี	0	35	35	8	17	25
		(100)	(100)	(32)	(68)	(100)
41-50 ปี	3	53	56	19	36	55
	(5.36)	(94.64)	(100)	(34.55)	(65.45)	(100)
51-60ปี	2	37	39	17	30	47
	(5.13)	(94.87)	(100)	(36.17)	(63.83)	(100)
60ปีขึ้นไป	1	15	16	3	19	22
	(6.25)	(93.75)	(100)	(13.64)	(86.36)	(100)
รวม	7	143	150	47	103	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับวงเงินกู้

(หน่วย : คน)

อายุ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
20-30 ปี	1	3	4	1	0	1
	(25)	(75)	(100)	(100)		(100)
31-40 ปี	3	32	35	8	17	25
	(8.57)	(91.43)	(100)	(32)	(68)	(100)
41-50 ปี	1	55	56	19	36	55
	(1.79)	(98.21)	(100)	(34.55)	(65.45)	(100)
51-60ปี	1	38	39	18	29	47
	(2.56)	(97.44)	(100)	(38.30)	(61.70)	(100)
60ปีขึ้นไป	1	15	16	4	18	22
	(6.25)	(93.75)	(100)	(18.18)	(81.82)	(100)
รวม	7	143	150	50	100	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ส่วนของปัจจัยทางด้านอายุกับขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ พบว่า เกษตรกรลูกค้าทุกช่วงอายุ ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ คือ ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 100 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 88.57 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 98.21 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 97.44 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และ ที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี อีกร้อยละ 11.43 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 1.79 และ อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 2.56 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ คือ ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 100 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 56 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 54.55 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 59.57 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.55 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี อีกร้อยละ 44 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 45.45 อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 40.43 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 45.45 เห็นว่าขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านอายุกับการให้บริการของพนักงาน พบว่า เกษตรกรลูกค้าทุกช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ คือ ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 75 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 80 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 91.07 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 87.18 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 87.50 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี อีกร้อยละ 25 อายุระหว่าง 31–40 ปี อีกร้อยละ 20 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 8.93 และ อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 12.50 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ คือ ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี ร้อยละ 100 อายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 56 อายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 54.55 อายุระหว่าง 51–60 ปี ร้อยละ 59.57 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.55 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี อีกร้อยละ 44 อายุระหว่าง 41–50 ปี อีกร้อยละ 45.45 อายุระหว่าง 51–60 ปี อีกร้อยละ 40.43 และอายุ 60 ปีขึ้นไป อีกร้อยละ 45.45 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ

(หน่วย : คน)

อายุ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
20-30 ปี	0	4	4	1	0	1
		(100)	(100)	(100)		(100)
31-40 ปี	4	31	35	14	11	25
	(11.43)	(88.57)	(100)	(56)	(44)	(100)
41-50 ปี	1	55	56	30	25	55
	(1.79)	(98.21)	(100)	(54.55)	(45.45)	(100)
51-60ปี	1	38	39	28	19	47
	(2.56)	(97.44)	(100)	(59.57)	(40.43)	(100)
60ปีขึ้นไป	0	16	16	12	10	22
		(100)	(100)	(54.55)	(45.45)	(100)
รวม	6	144	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในช่วงอายุต่าง ๆ กับการให้บริการของพนักงาน

(หน่วย : คน)

อายุ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
20-30 ปี	1	3	4	1	0	1
	(25)	(75)	(100)	(100)		(100)
31-40 ปี	7	28	35	14	11	25
	(20)	(80)	(100)	(56)	(44)	(100)
41-50 ปี	5	51	56	30	25	55
	(8.93)	(91.07)	(100)	(54.55)	(45.45)	(100)
51-60ปี	5	34	39	28	19	47
	(12.82)	(87.18)	(100)	(59.57)	(40.43)	(100)
60ปีขึ้นไป	2	14	16	12	10	22
	(12.50)	(87.50)	(100)	(54.55)	(45.45)	(100)
รวม	20	130	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

2.2.3 ระดับการศึกษา (ตารางที่ 13 ถึง ตารางที่ 16)

ส่วนของปัจจัยทางด้านระดับการศึกษากับอัตราดอกเบี้ย พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ ส่วนมากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 92.55 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 100 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 100 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 67.57 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช.หรือเทียบเท่า ร้อยละ 72.97 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 7.45 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 32.43 ระดับการศึกษา ป. 6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 27.03 และ ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านระดับการศึกษากับวงเงินกู้ พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ ส่วนมากเห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 96.81 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 94.23 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 50 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 65.77 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 70.27 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 3.19 ระดับการศึกษา ป. 6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 5.77 และระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 34.23 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 29.73 และระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าวงเงินกู้ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย

(หน่วย : คน)

ระดับการศึกษา	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ต่ำกว่า ป.6	7	87	94	36	75	111
	(7.45)	(92.55)	(100)	(32.43)	(67.57)	(100)
ป.6-มัธยม ปวช.	0	52	52	10	27	37
หรือเทียบเท่า		(100)	(100)	(27.03)	(72.97)	(100)
อนุปริญญา ปวส.	0	2	2	1	0	1
หรือเทียบเท่า		(100)	(100)	(100)		(100)
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	2	2	0	1	1
		(100)	(100)		(100)	(100)
รวม	7	143	150	47	103	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับวงเงินกู้

(หน่วย : คน)

ระดับการศึกษา	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ต่ำกว่า ป.6	3	91	94	38	73	111
	(3.19)	(96.81)	(100)	(34.23)	(65.77)	(100)
ป.6-มัธยม ปวช.	3	49	52	11	26	37
หรือเทียบเท่า	(5.77)	(94.23)	(100)	(29.73)	(70.27)	(100)
อนุปริญญา ปวส.	1	1	2	1	0	1
หรือเทียบเท่า	(50)	(50)	(100)	(100)		(100)
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	2	2	0	1	1
		(100)	(100)		(100)	(100)
รวม	7	143	150	50	100	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ส่วนของปัจจัยทางด้านระดับการศึกษากับขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ คือ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 98.94 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 90.38 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 100 และระดับ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 1.06 และระดับการศึกษา ป. 6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 9.62 ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ มีความเห็นที่แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา กล่าวคือ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 59.46 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช.หรือเทียบเท่า ร้อยละ 48.65 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือ เทียบเท่า ร้อยละ 100 เห็นว่าขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 40.54 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 51.35 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านระดับการศึกษากับการให้บริการของพนักงาน พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ คือ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 88.30 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 84.62 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 50 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 11.70 ระดับการศึกษา ป. 6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 15.38 และระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 50 ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ มีความเห็นที่แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา กล่าวคือ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 ร้อยละ 59.46 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 48.65 ระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 100 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ และที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 อีกร้อยละ 40.54 ระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า อีกร้อยละ 51.35 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 100 เห็นว่าการให้บริการของพนักงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ

(หน่วย : คน)

ระดับการศึกษา	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ต่ำกว่า ป.6	1	93	94	66	45	111
	(1.06)	(98.94)	(100)	(59.46)	(40.54)	(100)
ป.6-มัธยม ปวช.	5	47	52	18	19	37
หรือเทียบเท่า	(9.62)	(90.38)	(100)	(48.65)	(51.35)	(100)
อนุปริญญา ปวส.	0	2	2	1	0	1
หรือเทียบเท่า		(100)	(100)	(100)		(100)
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	2	2	0	1	1
		(100)	(100)		(100)	(100)
รวม	6	144	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับการศึกษาต่าง ๆ กับการให้บริการของพนักงาน

(หน่วย : คน)

ระดับการศึกษา	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ต่ำกว่า ป.6	11	83	94	66	45	111
	(11.70)	(88.30)	(100)	(59.46)	(40.54)	(100)
ป.6-มัธยม ปวช.	8	44	52	18	19	37
หรือเทียบเท่า	(15.38)	(84.62)	(100)	(48.65)	(51.35)	(100)
อนุปริญญา ปวส.	1	1	2	1	0	1
หรือเทียบเท่า	(50)	(50)	(100)	(100)		(100)
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	2	2	0	1	1
		(100)	(100)		(100)	(100)
รวม	20	130	150	85	65	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

2.2.4 รายได้สุทธิ (ตารางที่ 17 ถึง ตารางที่ 18)

ส่วนของปัจจัยทางด้านรายได้สุทธิกับอัตราดอกเบี้ย พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ ส่วนมากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 92.31 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000–100,000 บาท ร้อยละ 97.30 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 95.95 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 69.49 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท ร้อยละ 70 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 65.85 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้และที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท อีกร้อยละ 7.69 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท อีกร้อยละ 2.70 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป อีกร้อยละ 4.05 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท อีกร้อยละ 30.51 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท อีกร้อยละ 30 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป อีกร้อยละ 34.15 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ส่วนของปัจจัยทางด้านรายได้สุทธิกับวงเงินกู้ พบว่า เกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ ส่วนมากเห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 94.87 ระดับรายได้ ตั้งแต่ 10,000–100,000 บาท ร้อยละ 94.59 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 95.95 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 67.80 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท ร้อยละ 66 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 65.85 เห็นว่าวงเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้และที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท อีกร้อยละ 5.13 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท อีกร้อยละ 5.41 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป อีกร้อยละ 4.05 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และ ที่มีระดับรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท อีกร้อยละ 32.20 ระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท อีกร้อยละ 34 และระดับรายได้ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป อีกร้อยละ 34.15 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าวงเงินกู้ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ กับอัตราดอกเบี้ย

(หน่วย : คน)

รายได้สุทธิ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ไม่เกิน 10,000	3	36	39	18	41	59
	(7.69)	(92.31)	(100)	(30.51)	(69.49)	(100)
10,000-100,000	1	36	37	15	35	50
	(2.70)	(97.30)	(100)	(30)	(70)	(100)
100,000 ขึ้นไป	3	71	74	14	27	41
	(4.05)	(95.95)	(100)	(34.15)	(65.85)	(100)
รวม	7	143	150	47	103	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าในระดับรายได้ต่าง ๆ กับวงเงินกู้

(หน่วย : คน)

รายได้สุทธิ	เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ			เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ		
	ความคิดเห็น			ความคิดเห็น		
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้	รวมทั้งหมด
ไม่เกิน 10,000	2	37	39	19	40	59
	(5.13)	(94.87)	(100)	(32.20)	(67.80)	(100)
10,000-100,000	2	35	37	17	33	50
	(5.41)	(94.59)	(100)	(34)	(66)	(100)
100,000 ขึ้นไป	3	71	74	14	27	41
	(4.05)	(95.95)	(100)	(34.15)	(65.85)	(100)
รวม	7	143	150	50	100	150

หมายเหตุ: ตัวเลขใน ( ) หมายถึงค่าร้อยละ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ประมาณร้อยละ 93.62 แต่เกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย ว่ามีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ เพียงร้อยละ 57.29 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระเกือบร้อยละ 50 ไม่ให้ความสำคัญในปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินใจกู้เงิน ขอเพียงให้ได้รับเงินกู้ก็พอแล้ว ดังนั้น ถ้าเกษตรกรมาขอกู้เงิน แต่ไม่ให้ความสำคัญในปัจจัยต่าง ๆ เช่น ไม่ถามถึงอัตราดอกเบี้ย วิธีการชำระหนี้ ก็มีโอกาสที่เกษตรกรลูกค้าจะไม่ชำระหนี้ตามกำหนด เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติกับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมาในการวิจัยครั้งนี้

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ และปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้

เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้สุทธิ กับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ คือ อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้น ระดับการศึกษากับวงเงินกู้ที่มีความสัมพันธ์กัน แต่มีระดับความแกร่งที่ต่ำ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 19 และ 20 แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ในช่วงอายุใด จะไม่มีความแตกต่างกัน ร่วมทั้งรายได้สุทธิในระดับต่าง ๆ ก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เงินกู้ แต่เกษตรกรลูกค้าที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะให้ความสำคัญในวงเงินกู้ที่ต่างกันออกไป กล่าวคือ เกษตรกรลูกค้าที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 และระดับการศึกษา ป.6-มัธยม ปวช. หรือเทียบเท่า จะให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ในส่วนของเกษตรกรลูกค้าที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป จะให้ความสำคัญมากกับปัจจัยดังกล่าว

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ กับปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ

ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัว	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้											
	อัตราดอกเบี้ย			วงเงินกู้			ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ			การให้บริการของพนักงาน		
	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]
เพศ	0.015 [NS]	0.014	-	0.015 [NS]	0.014	-	0.021 [NS]	0.014	-	0.945 [NS]	0.111	-
อายุ	5.600 [NS]	-	0.192	6.439 [NS]	-	0.207	6.788 [NS]	-	0.212	2.776 [NS]	-	0.138
ระดับการศึกษา	4.374 [NS]	-	0.170	9.939 [**]	-	0.257	6.547 [NS]	-	0.209	3.040 [NS]	-	0.141
รายได้สุทธิ	1.186 [NS]	-	0.089	0.126 [NS]	-	0.028	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: [1/] แสดงค่า Contingency Coefficient

[2/] แสดงค่า Cramer's V Coefficient

NS แสดงถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

** แสดงถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ กับปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ

ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัว	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้											
	อัตราดอกเบี้ย			วงเงินกู้			ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ			การให้บริการของพนักงาน		
	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]	χ^2	C [1/]	V [2/]
เพศ	1.239 [NS]	0.128	-	0.781 [NS]	0.101	-	2.375 [NS]	0.176	-	2.375 [NS]	0.176	-
อายุ	4.439 [NS]	-	0.173	4.850 [NS]	-	0.179	1.072 [NS]	-	0.084	1.072 [NS]	-	0.084
ระดับการศึกษา	3.029 [NS]	-	0.141	2.757 [NS]	-	0.134	3.394 [NS]	-	0.152	3.394 [NS]	-	0.152
รายได้สุทธิ	0.211 [NS]	-	0.037	0.056 [NS]	-	0.037	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: [1/] แสดงค่า Contingency Coefficient

[2/] แสดงค่า Cramer's V Coefficient

NS แสดงถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า

การวิเคราะห์แบบจำลองในครั้งนี้ได้ทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จำนวน 3 ครั้ง โดยมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ดังนี้

3.2.1 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยกำหนดให้โอกาสในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ รายได้สุทธิ (เท่ากับรายได้เงินสดในฟาร์ม + รายได้เงินสดนอกฟาร์ม - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม - ค่าใช้จ่ายในการบริโภค) หนี้สินอื่น ๆ และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (แบบจำลองที่ 1)

3.2.2 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยกำหนดให้โอกาสในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ รายได้สุทธิในฟาร์ม (เท่ากับรายได้เงินสดในฟาร์ม - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม) รายได้เงินสดนอกฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค หนี้สินอื่น ๆ และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (แบบจำลองที่ 2)

3.2.3 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยกำหนดให้โอกาสในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ รายได้เงินสดในฟาร์ม รายได้เงินสดนอกฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค หนี้สินอื่น ๆ และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (แบบจำลองที่ 3)

จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ทั้ง 3 แบบจำลอง พบว่า แบบจำลองที่ 3 เป็นแบบจำลองที่ดีที่สุด กล่าวคือ มีความสามารถในการอธิบายได้ดี คือค่า Mc Fadden R^2 เท่ากับ 0.293398 และแบบจำลองนี้สามารถจำแนกเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติและเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระได้ถูกต้องถึงร้อยละ 77.33 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุด (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบแบบจำลอง Logit

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์		
	แบบจำลองที่ 1	**แบบจำลองที่ 2**	**แบบจำลองที่ 3**
ค่าคงที่	0.339531	-1.646740*	-1.240509*
รายได้สุทธิ	0.003219	-	-
รายได้สุทธิในฟาร์ม	-	0.002991*	-
รายได้เงินสดในฟาร์ม	-	-	-0.001031
รายได้เงินสดนอกฟาร์ม	-	-0.001834	-0.000014
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม	-	-	0.014658*
ค่าใช้จ่ายในการบริโภค	-	0.030435*	0.019957*
หนี้สินอื่น ๆ	-0.257787	0.010436	-0.019182
การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	-1.038119*	-1.395669*	-1.911031*
LR statistic	36.61539	86.10407*	122.0208*
Degree of freedom	3	5	6
McFadden R-squared	0.088041	0.207037	0.293398
% Correct Prediction[1/]	64.00	69.67	77.33

หมายเหตุ: * แสดงถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

[1/]Cutoff Point = 0.50

ดังนั้น เพื่อวิเคราะห์ดูว่าตัวแปรต่าง ๆ จะมีผลกระทบต่อโอกาสการชำระหนี้ของเกษตรกรมากน้อยเพียงใด โดยการคำนวณหาค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) ทั้งนี้อาศัยค่าประมาณการของแบบจำลองที่ 3 ซึ่งค่าผลกระทบส่วนเพิ่มสามารถคำนวณได้ (ชาญวิทย์ สะอาดยิ่ง, 2544 อ้างถึง โอปอล์ ลาวัลย์, 2543) ดังนี้

$$\frac{\partial P_i}{\partial X_i} = \left[\frac{e^{z_i}}{\left(1+e^{z_i}\right)^2}\right]\left[\frac{Z_i}{X_i}\right]$$

ตารางที่ 22 ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)[1/]

ตัวแปร	ค่า Marginal Effects
รายได้เงินสดในฟาร์ม (X_1)	-0.0002264
รายได้เงินสดนอกฟาร์ม (X_2)	-0.0008001
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม (X_3)	0.0005348*
ค่าใช้จ่ายในการบริโภค (X_4)	0.0007550*
หนี้สินอื่น ๆ (X_5)[2/]	-0.0004539
การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_6)[2/]	-0.0002500*

หมายเหตุ: [1/] ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) ณ ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ

[2/] ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) ของตัวแปรหุ่น กำหนดให้ $X_i = 1$

* แสดงถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การที่ตัวแปร รายได้เงินสดในฟาร์ม มีเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ แสดงว่าถ้ารายได้เงินสดในฟาร์มเพิ่มขึ้นจะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าลดลง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การที่ตัวแปร รายได้เงินสดนอกฟาร์ม มีเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก แสดงว่าถ้ารายได้เงินสดนอกฟาร์มเพิ่มขึ้นจะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่คาดว่ามีความสัมพันธ์ที่แปรผันตรงกับความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีรายได้อื่น ๆ มากขึ้น แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้ดีขึ้นส่งผลให้สามารถที่จะชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนด

การที่ตัวแปร หนี้สินอื่น ๆ มีเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ แสดงว่าถ้าเกษตรกรลูกค้ามีหนี้สินอื่น ๆ จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่คาดว่ามีความสัมพันธ์แปรผกผันกับความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ กล่าวคือเกษตรกรลูกค้าจะต้องแบ่งรายได้ไปใช้หนี้สินอื่น ๆ ทำให้เหลือรายได้น้อยลงส่งผลให้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนด

ทั้งนี้ ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ถ้าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มเพิ่มขึ้น 10,000 บาท จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภค เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ถ้าค่าใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 10,000 บาท จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ถ้าเกษตรลูกค้าใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าลดลงร้อยละ 0.02 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดให้เป็นตัวแปรต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้โอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้น หรือถ้าค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้โอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าลดลง สาเหตุมาจากแหล่งที่มาของเงินส่วนใหญ่ที่เกษตรกรลูกค้านำมาชำระหนี้จากการสุ่มสอบถามพบว่า มาจากการกู้จากที่อื่น ถึงร้อยละ 43.33 แสดงว่าการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าไม่ได้เกิดจากความสามารถในการทำการเกษตรอย่างแท้จริง แต่เป็นการหมุนเงินมาใช้หนี้ โดยกู้เงินจากที่อื่นมาชำระหนี้ ธ.ก.ส. เมื่อชำระหนี้ ธ.ก.ส. แล้วก็จะกู้เงินกลับ นำไปชำระหนี้เงินกู้อื่นที่กู้มา หมุนเวียนกันไป และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ จากการสุ่มสอบถามพบว่า เกษตรกรลูกค้าที่เป็นลูกค้าหนี้ค้างชำระ บางส่วนประมาณร้อยละ 27.33 มีรายได้สุทธิ 100,000 บาทขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรลูกค้าในส่วนนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ แต่ไม่ชำระเหตุผลหนึ่งก็คือ เกษตรกรลูกค้าต้องการรอความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยการเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยโดยการทดสอบค่าไคสแควร์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร พบว่า มีเพียงตัวแปรด้านวงเงินกู้กับระดับการศึกษาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กัน แสดงการตัดสินใจใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ในช่วงอายุใด จะไม่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งรายได้สุทธิในระดับต่าง ๆ ก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เงินกู้ แต่เกษตรกรลูกค้าที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะให้ความสำคัญในวงเงินกู้ที่ต่างกันออกไป ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน และรายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย และวงเงิน รวมทั้งต่างจากผลการวิจัยของ จันทร์เพ็ญ เพชรมาลัยกุล (2514) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้สินเชื่อเคหะ จะพบว่า ตัวแปรด้านวงเงินกู้จะมีความสัมพันธ์กับอาชีพ ตัวแปรด้านวงเงินกู้และขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อมีความสัมพันธ์กับอายุ ในส่วนของผลการวิจัยของอัชรี มีศิริ (2545) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อบุคคลของลูกค้าธนาคารออมสิน สังกัดภาค 4 พบว่า ตัวแปรด้านอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือน ส่วนตัวแปรด้านวงเงินกู้มีความสัมพันธ์กับอายุ และตัวแปรด้านขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา

ในส่วนของผลการวิจัยปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งปัจจัยส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ เนื่องจากความสามารถในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนด (ลูกหนี้ปกติ) ไม่ได้เกิดจากความสามารถที่แท้จริง แต่เกิดจากการหมุนหนี้ และการที่เกษตรกรลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ครบตามกำหนด (ลูกหนี้ค้างชำระ) ก็ไม่ได้เกิดจากไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ ทั้งหมด แต่มีบางส่วนเจตนาบิดพลิ้ว เพื่อรอการช่วยเหลือจากรัฐบาล ซึ่งต่างจากงานวิจัยของ ธีระศักดิ์ มูสิกะ (2538) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ซึ่งพบว่า รายได้สุทธิ และรายได้อื่น ๆ มีส่วนส่งผลให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดสูงขึ้น และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนส่งผลทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดลดลง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้าในอำเภอกุยบุรี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ จำนวน 150 ราย และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 150 ราย รวม 300 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.6 และระดับรายได้สุทธิอยู่ที่ 100,000 บาทขึ้นไป สำหรับเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และระดับรายได้สุทธิอยู่ที่ไม่เกิน 10,000 บาท ในส่วนของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ

พฤติกรรมการใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตเป็นการศึกษาตั้งแต่เกษตรกรเบิกเงินกู้จนถึงการชำระหนี้ พบว่า ลักษณะการใช้วงเงินกู้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เบิกไม่เต็มวงเงิน ลักษณะการเบิกเงินกู้จะเบิกเป็นงวดตามความจำเป็น ส่วนประเภทของการเบิกเงินกู้จะเบิกเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว ช่วงเวลาที่ต้องการเงินกู้มากที่สุดคือ เดือนเมษายน-มิถุนายน ในส่วนของวิธีการชำระหนี้เงินกู้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นำมาชำระครั้งเดียวตามงวด และแหล่งที่มาของเงินส่วนใหญ่ที่นำมาชำระคืนเงินกู้มาจากการจำหน่ายผลผลิตและกู้จากที่อื่นมาชำระ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้สุทธิ กับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ คือ อัตราดอกเบี้ยวงเงินกู้ ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ ปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กันยกเว้น ระดับการศึกษากับวงเงินกู้ที่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระปัจจัยส่วนบุคคลและครอบครัวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้เงินกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร พบว่า รายได้เงินสดนอกฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการบริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า แต่รายได้เงินสดในฟาร์ม หนี้สินอื่น ๆ และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า แต่พบว่า มีตัวแปรอิสระเพียง 3 ตัวเท่านั้น ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ที่สามารถเปลี่ยนแปลงโอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และแบบจำลองมีความสามารถในการอธิบายได้ดี กล่าวคือค่า Mc Fadden R^2 เท่ากับ 0.293398 ซึ่งโดยทั่วไปค่า Mc Fadden R^2 ในแบบจำลองโลจิทมักอยู่ในช่วง 0.20 – 0.40 (อารี, ม.ป.ป. อ้างถึง Harper et al., 1990) ค่า Log likelihood ratio (LR statistic) ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ค่าสัมประสิทธิ์ทุกตัวมีค่าเป็น 0 และแบบจำลองนี้สามารถจำแนกเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติ และเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระ ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 77.33 และเพื่อวิเคราะห์ดูว่าตัวแปรต่าง ๆ จะมีผลกระทบต่อโอกาสการชำระหนี้ของเกษตรกรมากน้อยเพียงใด โดยการคำนวณหาค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มเพิ่มขึ้น 10,000 บาท จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 10,000 บาท จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 และถ้าเกษตรลูกค้าใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ จะทำให้โอกาสในการชำระหนี้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้าลดลงร้อยละ 0.02 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของเกษตรกรลูกค้า เนื่องจากเกษตรกรลูกค้าไม่มีการจดบันทึกรายได้ และค่าใช้จ่าย ในการประกอบอาชีพแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้นั้นส่วนใหญ่ได้มาจากการจดจำของเกษตรกรลูกค้า ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ และในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้กำหนดขนาดของฟาร์ม ซึ่งขนาดของฟาร์มก็จะมีผลต่อรายได้เงินสดในฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ดังนั้น ข้อมูลรายได้เงินสดในฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มของกลุ่มตัวอย่างจึงมีความแตกต่างกันมาก จึงเป็นข้อจำกัดอีกข้อหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 พฤติกรรมการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ส่วนมากจะใช้เงินกู้ในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝน เป็นช่วงที่เหมาะสำหรับการปลูกสับปะรด ดังนั้น เกษตรกรลูกค้าจึงต้องมีค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน ค่าใช้จ่ายในการซื้อหน่อพันธุ์ ค่าจ้างแรงงาน และเมื่อเข้าฤดูฝนก็จะต้องใส่ปุ๋ยเคมี และฉีดยากำจัดวัชพืช ซึ่งในการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าจะทยอยเบิกตามความจำเป็นในการใช้จ่าย ดังนั้น ธ.ก.ส. ควรมีการสำรองเงินสดไว้ในช่วงนี้มากเป็นพิเศษเพื่อให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้จ่ายของเกษตรกร และเพื่อสร้างความคล่องตัวในการใช้เงินสดของธนาคาร

1.2 การตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของเกษตรกรลูกค้าส่วนใหญ่เห็นว่า อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ ขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ และการให้บริการของพนักงาน มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ แต่มีข้อสังเกตว่าสัดส่วนของเกษตรกรลูกค้าที่มีความคิดเห็นว่า การให้บริการของพนักงานไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้มีสัดส่วนที่สูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในการให้บริการของพนักงานต่อเกษตรกรลูกค้า เพื่อให้เกษตรกรลูกค้ารู้สึกประทับใจในการให้บริการ และรู้สึกว่า ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญในตัวเกษตรกรลูกค้า จนเกษตรกรลูกค้ารู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของ ธ.ก.ส. ไม่ได้เป็นเพียงลูกหนี้เท่านั้น เพื่อเป็นการรักษาฐานลูกค้าเดิมไม่ให้ย้ายไปเป็นลูกค้าสถาบันการเงินอื่น

1.3 การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรลูกค้าในเบื้องต้นควรพิจารณาการให้ความสำคัญในปัจจัยต่าง ๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย วงเงินกู้ วิธีการชำระหนี้ ก่อนตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ เพราะจากการสุ่มสอบถามพบว่าเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ปกติจะให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ ประมาณร้อยละ 93.62 แต่เกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระจะให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินใจใช้บริการเงินกู้ เพียงร้อยละ 57.29 เท่านั้น ถ้าเกษตรกรลูกค้าขอกู้เงิน แต่ไม่ให้ความสำคัญในปัจจัยต่าง ๆ ในการตัดสินใจกู้เงิน ขอเพียงให้ได้รับเงินกู้ก็พอแล้ว แสดงให้เห็นว่าไม่มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ธ.ก.ส. โอกาสที่เกษตรกรลูกค้าจะไม่ชำระหนี้ตามกำหนดก็มีสูง เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติกับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมาในการวิจัยครั้งนี้

1.4 จากการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโอกาสในการชำระหนี้เงินกู้ได้ครบตามกำหนดของเกษตรกรลูกค้า พบว่า เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าเพิ่มขึ้น หรือถ้าค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าลดลง สาเหตุน่าจะมาจากแหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้ถึงร้อยละ 43.33 มาจากการกู้จากที่อื่น แสดงว่าการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าไม่ได้เกิดจากความสามารถในการทำการเกษตรอย่างแท้จริง แต่เป็นการหมุนเงินมาใช้หนี้ ดังนั้น พนักงานควรเข้าไปดูแลเกษตรกรให้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงให้กู้เงิน และติดตามเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้เท่านั้น พนักงานควรเข้าไปช่วยเหลือดูแลเกษตรกรลูกค้า เช่น แนะนำในการลดค่าใช้จ่าย หรือการเพิ่มรายได้นอกเหนือจากการเกษตร และสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) เพื่อรวบรวมผลผลิตการเกษตรของสมาชิกไปขาย และจำหน่ายปัจจัยการผลิตแก่สมาชิกในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาด

1.5 จากการที่เกษตรกรลูกค้ามีแหล่งเงินกู้หลายแหล่ง ทำให้เกิดการใช้จ่ายที่เกินตัว ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงควรมีการให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ทราบว่าเงินที่ใช้จ่ายไปนั้นเกิดจากรายได้ของครอบครัวหรือเกิดจากการก่อหนี้ รวมถึงรายได้ที่เกิดขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายไป จะทำให้เกษตรกรมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้กำหนดขนาดของฟาร์มว่าจะศึกษาในขนาดใด ซึ่งขนาดของฟาร์มก็จะมีผลต่อรายได้เงินสดในฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ดังนั้น ข้อมูลรายได้เงินสดในฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มของกลุ่มตัวอย่างจึงมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการกำหนดขนาดของฟาร์ม หรือกำหนดตัวแปรในลักษณะของอัตราส่วน เช่น อัตราส่วนรายได้สุทธิต่อทรัพย์สินรวม หนี้สินรวมต่อทรัพย์สินรวม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กฤษฎา สังขมณี. 2549. **การจัดการสินเชื่อ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทร์เพ็ญ เพชรมาลัยกุล. 2541. **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้สินเชื่อเคหะ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาญวิทย์ สะอาดยิ่ง. 2544. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนเกษตรกร.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีระศักดิ์ มูสิกะ. 2538. **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546. **คู่มือตรวจสอบความเสี่ยงสถาบันการเงิน.** ม.ป.ท.

ปวารณา ลิ้มนิรันดร์กุล. 2544. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2538. **การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์ จีกราฟฟิค.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. **Chi-Square** (Online). www.staff1.kmutt.ac.th, 4 กรกฎาคม 2550.

เรวัตร ธรรมาอภิรมย์. 2543. **เศรษฐสถิติ.** ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ม.ป.ท.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2548. **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัชรี มีศิริ. 2545. **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อบุคคลของลูกค้าธนาคารออมสินสังกัดภาค 4**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารี วิบูลย์พงศ์. **เศรษฐมิติประยุกต์สำหรับการตลาดเกษตร** (Online). www.agri.cmu.ac.th, 10 สิงหาคม 2550.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การให้กู้เงินของ ธ.ก.ส.

การให้กู้เงินของ ธ.ก.ส.

หลักเกณฑ์การให้กู้เงิน

1. การให้กู้เงินตามลักษณะของการประกอบอาชีพ

ธนาคารจะให้กู้เงินแก่ผู้ที่ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้

1.1 อาชีพเกษตรกรรม ตามข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายถึง อาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม การทำนาเกลือ การปลูกกล้วยไม้หรือไม้ดอก การปลูกไม้สน การปลูกสวนป่า การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงครั่ง การเพาะเห็ด หรืออาชีพเกษตรกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่จะขอกู้เงินจากธนาคารได้จะต้องเป็นผู้ที่ทำการเกษตรแล้วมีส่วนเหลือเพื่อขายเป็นรายได้เลี้ยงชีพ มิใช่ทำเพื่ออยู่เพื่อกินเท่านั้น

1.2 อาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม ตามข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายถึง อาชีพที่นำเอาผลิตผลของตนเองหรือผลิตผลที่จัดหาจากแหล่งอื่นมาทำการแปรรูป เตรียมการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย หรือใช้ผลิตผลดังกล่าวเป็นส่วนประกอบสินค้าที่เกษตรกรผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และให้หมายความรวมถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิตหรือการบริการที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมด้วย การให้กู้เงินสำหรับการประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม ธนาคารมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นรายได้เสริมของเกษตรกรลูกค้า ผู้ที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรมจะขอกู้เงินได้จะต้องเข้าองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1.2.1 เป็นผู้ที่ทำการเกษตรเป็นอาชีพอยู่แล้ว

1.2.2 การประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรมที่จะขอกู้เงินต้องมีลักษณะ ดังนี้

ก) เป็นการนำผลิตผลการเกษตรที่ผู้กู้ผลิตขึ้นหรืออาจรวบรวมจากเกษตรกรรายอื่น ๆ ด้วยก็ได้ มาทำการเตรียมการผลิตหรือแปรรูปเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งอาจจะเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปก็ได้ เช่น การนำข้าวเปลือกที่ยังไม่แก่เต็มที่ (ข้าวระยะ

พลับพลึง) มาทำเป็นข้าวเม่า หรือการนำข้าวเปลือกมาทำเป็นข้าวตอก หรือการนำข้าวสารมาทำเป็นแป้งข้าวเจ้าหรือแป้งข้าวเหนียวเพื่อนำไปจำหน่ายกับผู้บริโภคสินค้าสำเร็จรูปอีกต่อหนึ่ง

ข) การนำผลพลอยได้จากการผลิต หรือแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรมาทำการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น นำแกลบ มาเป็นส่วนประกอบของการทำเตาหุงข้าว เป็นต้น

ค) การรวบรวมผลิตผลทางการเกษตรมาเข้ากระบวนการคัดแยกหรือตกแต่งเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตผลก่อนการจำหน่าย เช่น การลงทุนซื้อเครื่องคัดขนาดไข่ไก่ หรือคัดขนาดผลิตผลทางการเกษตร เพื่อให้สามารถขายสินค้าในมวลรวมได้ราคาดีขึ้น หรือการนำผลิตผลมาทำความสะอาดแล้วเคลือบผิวให้ดูสวยงามเพื่อการขายสินค้าให้ได้ราคาดีขึ้น

ง) การนำวัตถุดิบที่มิใช่ผลิตผลทางการเกษตรมาทำการผลิต เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การผลิตเสาปูนสำหรับเกษตรกรที่ทำสวนพริกไทยใช้เป็นเสาสำหรับให้ต้นพริกไทยเลื้อยเกาะแทนการใช้เสาไม้ซึ่งผุง่าย เป็นต้น

จ) การบริการที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การซื้อรถบรรทุกสำหรับขนผลิตผลของตนเองและเพื่อนบ้านไปจำหน่าย หรือการเปิดร้านซ่อมเครื่องมือเครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นต้น

1.3 อาชีพอย่างอื่น

การประกอบอาชีพอย่างอื่น ตามข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายความว่า การประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม อาชีพด้านพาณิชยกรรม และอาชีพด้านบริการของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกรเพื่อเพิ่มรายได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น การให้สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นจึงมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.3.1 ผู้ที่จะขอกู้เงินเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ก่อนแล้ว การประกอบอาชีพอย่างอื่นเป็นการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรหรือคนในครอบครัวของเกษตรกร

1.3.2 การประกอบอาชีพอย่างอื่นไม่จำเป็นต้องเป็นการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เหมือนกับการประกอบอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม ยกตัวอย่าง

ก) การประกอบอาชีพอุตสาหกรรม เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องเงินเครื่องทองเหลือง หรือเครื่องเขิน เป็นต้น

ข) การประกอบอาชีพพาณิชยกรรม เช่น การเปิดร้านขายของชำ (โชห่วย) ในหมู่บ้าน การรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิต เพื่อขายส่งให้กับพ่อค้าเพื่อขายปลีก เป็นต้น

ค) การประกอบอาชีพด้านบริการ เช่น การซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เพื่อใช้เป็นรถรับจ้างรับส่งผู้โดยสาร การเปิดร้านรับจ้างตัดผมหรือตัดเย็บเสื้อผ้าในหมู่บ้าน เป็นต้น

2. การให้กู้เงินตามลักษณะของการใช้เงินกู้

ธนาคารจะให้กู้เงินตามลักษณะของการใช้เงินกู้ ดังนี้

2.1 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ เป็นการให้กู้เงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตทางการเกษตร เกี่ยวเนื่องกับการเกษตร หรือเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นในรอบปี ซึ่งในรอบปีหนึ่ง ๆ อาจมีการผลิตรอบเดียวหรือหลายรอบก็ได้

2.2 เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพ เป็นการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานกว่า 1 ปี จึงจะให้ผลตอบแทนคุ้มการลงทุนสินทรัพย์ที่ธนาคารจะให้กู้เงินไปลงทุนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์ที่นำมาใช้เพื่อการก่อประโยชน์งอกเงย หรือก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การซื้อที่ดินเพิ่มเติมเพื่อขยายการผลิตให้เพียงพอต่อการดำรงชีพของคนในครัวเรือนเกษตรกร เป็นต้น หรือช่วยลดต้นทุนการผลิต การซื้อเครื่องยนต์หรือเครื่องจักรกลที่ทดแทนแรงงานคนซึ่งมีผลต่อการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกษตร เป็นต้น การลงทุนประเภทนี้จะไม่ทำให้รายได้เพิ่มแต่มีกำไรเพิ่มขึ้นเพราะค่าใช้จ่ายลดลง

2.3 เงินกู้เพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

2.3.1 ความหมายของเงินกู้เพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ตามความหมายในข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายความว่า เป็นเงินกู้เพื่อการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่น เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถชำระหนี้แก่ธนาคารได้

2.3.2 ลักษณะของการให้กู้เงินเพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

ก) ผู้ขอกู้ต้องเป็นลูกค้าที่ยังมีหนี้เงินกู้อยู่กับธนาคารนี้ในขณะที่ขอกู้เงิน เพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

ข) ผู้ขอกู้เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงในการประกอบอาชีพอันเนื่องมาจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติ จนเป็นเหตุให้ต้องมีการลงทุนเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว

ค) ผู้ขอกู้เป็นผู้ที่ธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่ามีศักยภาพในการสร้างรายได้เพื่อชำระหนี้เงินกู้ทั้งรายเก่าและรายใหม่ได้อย่างแท้จริง

2.4 เงินกู้เพื่อพัฒนาความรู้

2.4.1 ความหมายของเงินกู้เพื่อพัฒนาความรู้ ตามความหมายในข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายความว่า เป็นเงินกู้เพื่อการศึกษา อบรม สัมมนา ดูงานหรือฝึกงานของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกรในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

2.4.2 ลักษณะของการให้กู้เงินเพื่อพัฒนาความรู้

ก) ลูกค้าผู้ขอกู้เงินจะมีหนี้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์อื่นอยู่แล้วหรือไม่ก็ได้

ข) เป็นการกู้เงินเพื่อพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่เดิม เพื่อให้การประกอบอาชีพนั้นมีคุณภาพหรือประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม เช่น ช่วยลดต้นทุนการผลิต ช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ค) เป็นการกู้เงินเพื่อให้การเรียนรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ของครัวเรือนให้สูงขึ้น

2.5 เงินกู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.5.1 ความหมายของเงินกู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามข้อบังคับฉบับที่ 44 ของ ธ.ก.ส. หมายความว่า เป็นเงินกู้เพื่อการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการศึกษา อบรม สัมมนา ดูงาน ฝึกงาน การรักษาพยาบาลของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร รวมทั้งการจัดหา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

2.5.2 ลักษณะของการให้กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ก) การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา เป็นการให้กู้เงินเพื่อยกระดับการศึกษา เช่น การอบรม สัมมนา ดูงาน หรือฝึกงาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเท่านั้น แต่ให้หมายถึงการพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ลูกค้าหรือครอบครัวของลูกค้า เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย

ข) การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการรักษาพยาบาล เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนทางการเงินที่เกิดจากการรักษาพยาบาลของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นการป้องกันปัญหามิให้ลูกค้าต้องเป็นหนี้นอกระบบที่มีภาระหนักด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าหนี้ในระบบ

ค) การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัย เป็นการให้เงินกู้เพื่อซื้อ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน หรือที่ดิน หรือบ้านพร้อมที่ดิน หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรลูกค้าให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรงปลอดภัยสำหรับตนเองและคนในครอบครัว โดยเป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับลูกค้าที่มีการประกอบอาชีพที่แน่นอนและมั่นคงตลอดระยะเวลาที่ธนาคารกำหนดให้ชำระคืนเงินกู้

2.6 เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินภายนอก เป็นการให้กู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ ที่มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นภาระหนักจนอาจเป็นเหตุให้เกษตรกรต้องสูญเสียที่ดินทำกิน ที่นำไปเป็นประกันหนี้เงินกู้นอกระบบนั้น หรือเป็นการให้กู้เงินเพื่อให้เกษตรกรสามารถซื้อคืนที่ดินซึ่งเดิมเป็นของตนเองหรือของบิดามารดาของตนเองหรือของบุตร และหลุดเป็นสิทธิของเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่น อันเนื่องมาจากสิ้นสุดระยะเวลาการไถ่ถอนการขายฝาก หรือถูกบังคับชำระหนี้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองตามคำสั่งศาล ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรยังคงมีที่ดินทำกินของตนเองอยู่ต่อไป

2.7 เงินกู้เพื่อรอการขายผลิตผลการเกษตร เป็นการให้กู้เงินเพื่อให้เกษตรกรลูกค้าชะลอการขายผลิตผลการเกษตรที่ผลิตออกมาพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก จนเป็นเหตุให้เกษตรกรถูกกดราคารับซื้อผลิตผลการเกษตร โดยวิธีการรับจำนำผลิตผลการเกษตรของลูกค้า หรือรับจำนำใบประทวนสินค้า โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกษตรกรลูกค้ามีเงินใช้จ่ายหมุนเวียนชั่วระยะเวลาหนึ่งที่ยังขายผลิตผลการเกษตรไม่ได้และช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลิตผลการเกษตรเมื่อได้ราคาดีตามที่เกษตรกรพอใจ เงินกู้ประเภทนี้ โดยปกติแล้วจะกำหนดระยะเวลาการไถ่คืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน และผลิตผลที่รับจำนำจะต้องเป็นผลิตผลการเกษตรที่เก็บรักษาไว้ได้นานไม่เน่าเสียง่าย และเกษตรกรลูกค้ามียุ้งฉางในการเก็บรักษาผลิตผลที่มั่นคงแข็งแรง หรือฝากสินค้าที่จำนำไว้กับยุ้งฉางของส่วนราชการหรือองค์กรเอกชน

2.8 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคาร

รายละเอียดขั้นตอนปฏิบัติงานการให้กู้เงิน

1. รับแจ้งความประสงค์ขอกู้เงิน

เมื่อลูกค้าแสดงความประสงค์ขอกู้เงินที่หน่วยอำเภอหรือที่ประชุมกลุ่มลูกค้าเพื่อจัดทำสัญญากู้เงิน ลูกค้าจะต้องนำสมุดคู่บัญชีเงินกู้ สมุดคู่ฝากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ และบัตรประจำตัวประชาชนมาแสดงด้วยทุกครั้ง ก่อนที่พนักงานพัฒนาธุรกิจจะได้ดำเนินการสอบข้อมูลต่อไป

2. ชี้แจงหลักเกณฑ์ / ประชุม

ให้พนักงานพัฒนาธุรกิจหรือหัวหน้าหน่วยอำเภอชี้แจงหรือประชุมทำความเข้าใจหลักเกณฑ์การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและค่าลงทุนในการนำเงินกู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม การประกอบอาชีพอย่างอื่น การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือเพื่อพัฒนาความรู้ การกู้เงินเพื่อรอการขายผลิตผลการเกษตร การกู้เงินเพื่อชำระหนี้สินภายนอก และอื่น ๆ ตามความต้องการและความจำเป็นของลูกค้า

3. สอบข้อมูลเบื้องต้น

ให้พนักงานพัฒนาธุรกิจสอบข้อมูลเบื้องต้นของลูกค้า ได้แก่ ข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้ และรายจ่าย หลักประกัน รวมทั้งสอบถามความต้องการเงินกู้ โดยให้บันทึกผลการสอบข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้ รายจ่ายทุกกิจกรรมของลูกค้าลงในแบบข้อมูลลูกค้ารายคนให้เป็นปัจจุบัน

4. วิเคราะห์การให้กู้เงิน

ให้พนักงานพัฒนาธุรกิจพิจารณาความต้องการเงินกู้ ประวัติการชำระหนี้เงินกู้ ความเป็นไปได้ของกิจกรรมที่ขอกู้เงินเบื้องต้น ถ้ามีลู่ทางเป็นไปได้ ให้ทำการสอบข้อมูลรายได้รายจ่ายของลูกค้า ส่วนวิธีการวิเคราะห์เงินกู้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ซึ่งมีความแตกต่างกันตามความมากน้อยของวงเงินที่ขอกู้ ดังนี้

4.1 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

4.1.1 วงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท ใช้หลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรายได้และค่าใช้จ่าย การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเป็นการวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาวงเงินกู้เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตทั้งหมด และรวมไปถึงค่าใช้จ่ายในครัวเรือนอีกไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายในการผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตอย่างพอเพียง ส่วนการวิเคราะห์รายได้เป็นการวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาวงเงินกู้เกี่ยวกับรายได้ เพื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย หากต้นทุนการผลิตสูงเกินไป ธนาคารจำเป็นต้องบริหารความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ โดยการกำหนดอัตราส่วนในการให้สินเชื่อ

เป็นร้อยละของรายได้ส่วนเพื่อขาย ซึ่งธนาคารกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 60 ของรายได้ส่วนเพื่อขาย และการตัดสินใจให้กู้เงินจะนำผลการคำนวณทั้ง 2 ทาง มาเปรียบเทียบกัน ตัวใดต่ำกว่า ให้ใช้ตัวนั้นเป็นตัวกำหนดวงเงินกู้

ตัวอย่าง นาย ก มีรายได้ส่วนเพื่อขายจากการทำนาปีละ 75,000 บาท มีค่าใช้จ่ายปีละ 40,000 บาท การคำนวณหาวงเงินกู้ของ นาย ก ทำได้ ดังนี้

$$\text{รายจ่าย} = 40{,}000 + \left(\frac{25}{100} \times 40{,}000\right) = 50{,}000 \text{ บาท}$$

$$\text{รายได้} = 75{,}000 \times \left(\frac{60}{100}\right) = 45{,}000 \text{ บาท}$$

เมื่อเปรียบเทียบผลการคำนวณวงเงินกู้ด้านค่าใช้จ่ายและรายได้แล้ว นาย ก จะกู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 45,000 บาท

4.1.2 วงเงินกู้เกินกว่า 500,000 บาท การวิเคราะห์วงเงินกู้ ให้ใช้วิธีการคำนวณหาความจำเป็นในการใช้เงินทุนหมุนเวียนสูงสุดในรอบปี โดยการนำข้อมูลรายได้ รายจ่าย ตามแผนการผลิตของแต่ละเดือนในรอบปีมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

4.2 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

4.2.1 วงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท ผู้กู้ต้องเสนอแผนงานที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนการลงทุน รายได้ รายจ่าย ในธุรกิจที่ขอกู้ เพื่อพิจารณาถึงความสามารถในการสร้างรายได้ ภาระหนี้สินที่ผู้ขอกู้มีภาระผูกพันที่จะต้องชำระธนาคารและบุคคลภายนอกในแต่ละปี เพื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้แท้จริงของผู้ขอกู้ในแต่ละปีตลอดระยะเวลาของแผนการลงทุน ตลอดจนวิเคราะห์ความเหมาะสมและเพียงพอของหลักประกันเงินกู้

4.2.2 วงเงินกู้เกิน 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท ในการวิเคราะห์สินเชื่อผู้ขอกู้จะต้องจัดทำเป็นโครงการที่แสดงข้อมูลโดยละเอียดเพื่อการวิเคราะห์เงินกู้ดังต่อไปนี้

ก) ฐานะทางการเงิน

ข) ความเป็นไปได้ของโครงการ โดยการแสดงให้เห็นถึงข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดเพื่อเป็นหลักในการพิจารณา

1) ความเหมาะสมของที่ตั้งโครงการ

2) ความเหมาะสมของโครงการซึ่งต้องเสนอแผนงานที่สำคัญ ๆ 4 แผน คือ แผนการตลาด แผนการผลิต แผนการจัดการ และแผนการเงิน ตลอดจนข้อมูลรายได้กับการสนับสนุนจากส่วนงานทั้งของเอกชนหรือส่วนราชการ

3) ค่าลงทุนทั้งหมด ตลอดจนความต้องการเงินกู้และทุนของตนเองที่จะได้รับการสนับสนุนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของค่าลงทุน

4) แผนการใช้เงินกู้

5) ประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายในโครงการตลอดอายุโครงการ

6) แผนการชำระหนี้เงินกู้

7) หลักประกันเงินกู้

4.2.3 วงเงินกู้เกินกว่า 1 ล้านบาท ผู้ขอกู้ต้องเสนอโครงการเพื่อการวิเคราะห์เงินกู้เช่นเดียวกับการกู้เงินตามข้อ 4.2.2 แต่ผู้วิเคราะห์จะต้องทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนด้วยการวิเคราะห์โครงการให้ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบมีและไม่มีโครงการ เพื่อคำนวณหาผลประโยชน์สุทธิที่เพิ่มขึ้น เพื่อนำไปสู่การคำนวณหาผลตอบแทนการลงทุน ในการคำนวณหาผลตอบแทนการลงทุน ใช้วิธีการคำนวณหาโดยวิธีการหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) และคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) และคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period : PBP) ตลอดจนคำนวณหาสัดส่วนระหว่างผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio)

4.3 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น

4.3.1 กรณีขอกู้เงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพอย่างอื่นวงเงินกู้ไม่เกิน 300,000 บาท ในกรณีที่กิจการมีรายได้ปีละครั้ง ธนาคารจะใช้หลักการคำนวณหาวงเงินกู้ขั้นสูงเช่นเดียวกับการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือร้อยละ 60 ของรายได้ส่วนเพื่อขาย โดยไม่เพิ่มค่าใช้จ่ายในครัวเรือน แต่ถ้ากิจการมีรายได้หมุนเวียนปีละหลายรอบ ธนาคารจะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งปี ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจที่มีรอบธุรกิจที่อัตราหมุนเวียนมีความถี่มากเท่าใดความต้องการเงินทุนหมุนเวียนจะน้อยมาก

4.3.2 กรณีกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น วงเงินกู้เกิน 300,000 บาท แต่ไม่เกิน 3,000,000 บาท จะต้องทำการวิเคราะห์เงินกู้อย่างละเอียด โดยผู้ขอกู้จะต้องจัดทำแผนธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยแผนการตลาด แผนการผลิต แผนการจัดการหรือการจัดองค์การ และแผนการเงิน แผนทั้ง 4 แผนนี้ จะนำไปสู่การประเมินสินเชื่อด้วยวิธีการให้คะแนน

4.3.3 กรณีกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น วงเงินกู้เกินกว่า 3,000,000 บาท นอกจากจะทำการวิเคราะห์เงินกู้ตามข้อ 4.3.2 แล้วจะต้องจัดทำงบการเงิน และวิเคราะห์งบการเงินตามวิธีการที่ธนาคารกำหนด

4.4 การให้กู้เงินเพื่อการฟื้นฟูการประกอบชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นธนาคารจะใช้หลักการวิเคราะห์ เช่นเดียวกับการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นตามที่กล่าวในข้อ 4.1 4.2 และ 4.3 ทุกประการ

4.5 การให้กู้เงินเพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นเงินกู้ที่ไม่ก่อประโยชน์งอกเงย การวิเคราะห์สินเชื่อจึงต้องพิจารณาถึงความสามารถชำระหนี้เงินกู้ของผู้ขอกู้เป็นหลักสำคัญ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ก็คือประมาณการกระแสเงินสดของผู้ขอกู้ โดยพิจารณาที่เงินสดรับของกิจการ หักด้วยค่าใช้จ่ายดำเนินงานในกิจการ หักค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หักชำระหนี้ตามภาระผูกพันที่มีอยู่ในแต่ละปี แล้วจะมีเงินสดคงเหลือเพียงพอต่อการชำระหนี้ได้เพียงใด และจะต้องใช้ระยะเวลาในการชำระหนี้ในจำนวนดังกล่าวเป็นระยะเวลาเท่าใด

5. พิจารณาอนุมัติ

กรณีอยู่ในอำนาจอนุมัติสาขาให้ผู้จัดการสาขาหรือพนักงานผู้รับมอบอำนาจพิจารณาเอกสารการกู้เงินตามหลักเกณฑ์การให้กู้เงิน ความสามารถในการชำระหนี้จากประมาณการกระแสเงินสด ประวัติการชำระหนี้ หลักประกันเงินกู้ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเป็นไปได้และไม่มีข้อแก้ไขสมควรอนุมัติ ให้ลงลายมือชื่อและวันที่อนุมัติในหนังสือกู้เงินในกรอบผู้อนุมัติพร้อมกับบันทึกวงเงินกู้ที่อนุมัติ และบันทึกการอนุมัติในข้อมูลลูกค้ารายคนของลูกค้าผู้กู้

กรณีเงินกู้เกินอำนาจอนุมัติสาขาให้สาขาบันทึกความเห็นประกอบการพิจารณาแล้วส่งเอกสารการกู้เงินให้ผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาต่อไป กรณีผู้มีอำนาจอนุมัติมีความเห็นไม่อนุมัติเงินกู้ ให้ผู้จัดการสาขาจัดทำหนังสือแจ้ง หรือมอบหมายให้พนักงานพัฒนาธุรกิจแจ้งให้ลูกค้าผู้ขอกู้ทราบด้วย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขากุยบุรี ในสังกัดสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้เป็นจริงมากที่สุด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือจากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นิสิตปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

<u>โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )</u>

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หม้าย

3. อายุ ( ) 20-30 ปี ( ) 31-40 ปี ( ) 41-50 ปี
( ) 51-60 ปี ( ) 60 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา
( ) ต่ำกว่า ป.6 ( ) ป.6-มัธยม ปวช หรือเทียบเท่า
( ) อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน…….คน

- ประกอบอาชีพการเกษตร…….คน
- ประกอบอาชีพอื่น …….. คน
- คนแก่ เด็ก และไม่มีอาชีพ……..คน

6. พื้นที่ทำการเกษตรที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

( ) เป็นที่ดินของตนเอง …….. ไร่
( ) เป็นที่ของพ่อแม่หรือญาติยกให้ทำกิน……..ไร่
( ) ที่ดินเช่า……ไร่ ค่าเช่า…….บาท/ไร่/ปี
( ) อื่น ๆ (ระบุ) …….. ……. ไร่

7. ลักษณะการใช้ที่ดินทำการเกษตร

ชนิดพืช	จำนวนการผลิต(ไร่)
7.1 สับปะรด	……..
7.2 อ้อย	……..
7.3 มะม่วง	……..
7.4 ……..	……..
7.5 …….	……..
7.6 …….	……..

8. ปริมาณและมูลค่าการผลิต

ชนิดพืช	ผลผลิต(ก.ก.)/ไร่	ราคา/ก.ก.
7.1 สับปะรด	……..	……
7.2 อ้อย	……..	……
7.3 มะม่วง	……..	……
7.4 ……..	……..	……
7.5 …….	……..	……
7.6 …….	……..	……

9. รายได้นอกการเกษตร(รวมรายได้นอกการเกษตรของสมาชิกทุกคนในครอบครัว)

ชนิดของกิจกรรมนอกการเกษตร	รายได้ต่อเดือน(บาท)
1. ……	……..
2. ……	……..
3. ……	……..
4. ……	……..
5. ……	……..
รวม	……..

10. รายจ่ายทางการเกษตรตลอดปี(บาท)

- ค่าปุ๋ย …….
- ค่ายาปราบศัตรูพืช วัชพืช โรคพืช …….
- ค่าหน่อพันธุ์ ค่าเมล็ดพันธุ์ …….
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น …….
- ค่าจ้างแรงงาน …….
- ค่าจ้างเครื่องจักร …….
- อื่น ๆ (ระบุ)…… …….

…… …….

11. รายจ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

( ) ค่าใช้จ่ายในการซื้อของเพื่อการบริโภค …….. บาท
( ) ค่าใช้จ่ายในการซื้อของเพื่อการอุปโภค ……...บาท
( ) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล …….. บาท
( ) ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมงานสังคม …….. บาท
( ) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว …….. บาท
( ) อื่น ๆ (ระบุ)……. …….. บาท
( ) ……. …….. บาท

12. นอกจากท่านได้กู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. แล้ว ท่านได้กู้ยืมเงินจากแหล่งใดบ้าง

( ) กองทุนหมู่บ้าน …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) เพื่อนบ้าน ……...บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) นายทุน …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) ญาติ …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) ธนาคารอื่น …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) อื่น ๆ (ระบุ)……. …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี
( ) ……. …….. บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ…….ต่อปี

<u>ส่วนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เงินกู้ระยะสั้น

13. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สินเชื่อ โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องตามความเห็นของท่าน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สินเชื่อ	ความคิดเห็น			
	ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ	มีผลต่อการตัดสินใจในระดับ		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
อัตราดอกเบี้ย				
วงเงินกู้				
ขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ				
การให้บริการของพนักงาน				

14. ท่านใช้เงินกู้ยืมไปจาก ธ.ก.ส. เพื่อ

		ร้อยละ
( )	การบริโภค	
( )	ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำไร่สับปะรด	
( )	ค่าใช้จ่ายในการลงทุนในพืชอื่น (ระบุ)…… ……	
( )	ซื้อที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ (ระบุ) ……	
( )	ชำระหนี้เดิมที่มีภาระดอกเบี้ยสูงและถูกเร่งรัดหนี้สิน	
( )	อื่น ๆ (ระบุ) ……..	

15. วงเงินกู้ระยะสั้นที่ท่านเปิดไว้กับ ธ.ก.ส. ในปีปัจจุบัน จำนวน……บาท

16. การใช้วงเงินกู้ระยะสั้นของท่าน

( ) เต็มวงเงิน ( ) ไม่เต็มวงเงิน(ระบุ) ……บาท

17. ลักษณะการเบิกเงินกู้ระยะสั้นของท่าน

( ) ครั้งเดียวหมด ( ) เบิกเป็นงวดตามความจำเป็น

18. ประเภทของการเบิกเงินกู้ไปใช้

( ) เบิกเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว ( ) เบิกเป็นเงินสดและอุปกรณ์การเกษตร

19. ช่วงเวลาที่ท่านต้องการเบิกเงินกู้มากสุด

( ) ม.ค.-มี.ค. ( ) เม.ย.-มิ.ย. ( ) ก.ค.-ก.ย. ( ) ต.ค.-ธ.ค.

20. หนี้ถึงกำหนดในงวดที่ผ่านมาท่านค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นหรือไม่

( ) ไม่ค้างชำระ (ไม่ต้องทำข้อ 23 และ 26)

( ) ค้างชำระ (ไม่ต้องทำข้อ 21-22)

21. ท่านชำระหนี้ระยะสั้นที่มีอยู่โดยวิธีใด

( ) ฝากสะสมเพื่อชำระหนี้ ( ) นำมาชำระครั้งเดียวตามงวด ( ) ทยอยชำระเมื่อมีเงิน

22. เงินส่วนใหญ่ที่ท่านนำมาชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นท่านนำมาจากแหล่งใด

( ) การจำหน่ายผลผลิต ( ) รายได้นอกการเกษตร

( ) กู้จากที่อื่น ( ) การออมของตนเอง

( ) อื่น ๆ (ระบุ)……..

23. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. ได้ตามกำหนดสัญญา

( ) ส่งเงินให้ลูกเรียน ( ) ใช้ในการบริโภค ( ) ภัยธรรมชาติ

( ) ราคาผลผลิตตกต่ำ ( ) ต้องใช้หนี้เงินกู้อื่นก่อน ( ) อื่น ๆ (ระบุ)……

24. ท่านเคยพบพนักงาน ธ.ก.ส. ปีละ ……ครั้ง

25. พนักงาน ธ.ก.ส. ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อท่านมากน้อยเพียงใด

( ) เป็นประโยชน์มากที่สุด ( ) เป็นประโยชน์มาก

( ) เป็นประโยชน์ปานกลาง ( ) เป็นประโยชน์น้อย

( ) ไม่เป็นประโยชน์เลย

26. ท่านคิดว่า ธ.ก.ส. น่าจะเข้ามาช่วยเหลือท่านในหนี้ค้างของท่านอย่างไร

( ) ขยายระยะเวลาชำระหนี้ ( ) ให้กู้เพิ่มเพื่อปิดหนี้เดิม

( ) ลดอัตราดอกเบี้ย ( ) ให้ปลอดการชำระเงินต้น……..ปี

( ) อื่น ๆ (ระบุ)……

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นายขจร มีแก้วสุข
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา